

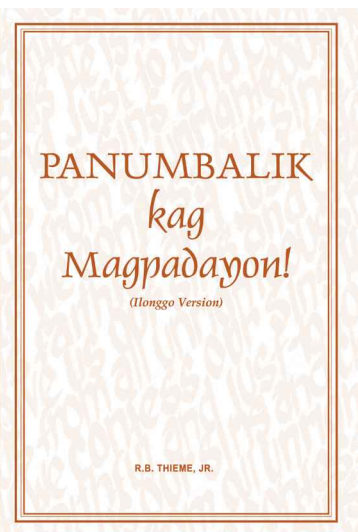
PANUMBALIK
kag
Magpadayon!

(Ilonggo Version)

R.B. THIEME, JR.

Kon itu-ad ta ang aton mga sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad sang aton mga sala kag magatinlo sa aton sa tanan nga pagkadimatarong.

1 Juan 1:9

Ang pagliwatliwat sa sini nga bersikulo sa hapin nagahulagway sang kanunay nga pagtu-ad sang aton mga sala sa kinaugalingon didto sa Dios. Subong mga tumuluo nagapadayon ta sa pagpakasala kag nagakapakyas. Ang Dios nagsangkap sang pamaagi sa pagbalik sang pagpakig-upod sa Iya kag ang pagbawi ukon pagbalik liwat sa pagpuno sang Balaan Espiritu. Agud sa paggamit sang mabaskog nga mando sa pagpanumbalik kag magpadayon ginakinahanglan ta kalimtan ang aton nag-agi nga mga sala kag mga kapakyasan agud sa pagpadayon sang aton espirituhanong pagtubo. Ang grasya sang Dios pinaagi sa pagpanumbalik indi gid magpakyas.

**PANUMBALIK
KAG
MAGPADAYON!**

R. B. THIEME, JR.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
HOUSTON, TEXAS

PALAKAT SA PANANALAPI

Wala sang bayad para sa bisan ano man nga kasangkapan halin sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries. Bisin sin-o nagatinguha sang panudlo sa Bibliya mahimong makabaton sang amon mga DVDs, MP3 CDs, kag mantalaan [mga libro] nga wala sang katungdanan. Ang Dios nagasangkap sang panudlo sa Bibliya. Nagahandum ta nga makita ang Iya grasya.

Ang R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries isa ka magrasyahong pangalagad kag ang bilog nga palakat sini pinaagi sa kabubut-ong mga amot. Wala listahan sang presyo para sa bisan ano sang amon mga kasangkapan. Wala sang kwarta nga ginapangayo. Kon ang pagkamapinasalamaton para sa Pulong sang Dios nagahatag kabangdanan sa tumuluo agud maghatag, may ara siya higayon sa pag-amot para sa pagsangyaw sa panudlo sang Bibliya.

Una nga ginmantala subong Rebound & Keep Moving!
© 1993 nga edisyon ni R. B. Thieme, Jr.

Ini nga libro gin-andam pagpatik halin sa mga panudlo kag wala namantala nga mga nubong batbat ni R. B. Thieme, Jr.

Sa pagpangayo sini nga libro sa English, magpahibalo sa:
R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries
P. O. Box 460829, Houston, Texas 77056-8829
www.rbthieme.org

Wala sang bahin sining mantalaan nga basi ginpahimo liwat ukon ginpadala sa bisan ano man nga porma ukon sa bisan ano man nga pamaagi, elektronika ukon sa minakina, lakip ang potograpiya, rekording, ukon bisan ano man nga mga pahibalo nahanungud sa pagtipig kag pamaagi sang pagkuha kag pagpadala, nga wala pagtugot paagi sa sulat halin sa tagmantala.

Ang Balaan nga Kasulatan ginkuha halin sa Hiligaynon Bible HIL 054
PBS 2011@ PBS A 20174 copyright 1982 sang
Philippine Bible Society.

Pinatik sa Tagbilaran City, Bohol, Philippines

Ginbadbad kag gin-andam pagpatik ni
Gloria Estanda Naconas.
Ginrepasso nila Alma Avila Cachopero kag
Dante Mallorca Canja.
Pinatik nga may pagtugot sang
R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries

Mga Hilisgutan

Pasiuna	v
Ano Bala Ang Nahanungud sa Sala?	2
Ano Bala Ang Nahanungud sa Bugay ukon Grasya?	3
Grasya Para sa Tumuluo kag Ditumuluo	3
Nгаа Bala Magpanumbalik?	5
Ang Nagabatok sa Sulud	6
Pag-intiyende ukon Paghangup sa Makasasala nga Kinaiya	9
Ang Kasangkaron sang Kaluyahon	10
Ang Kasangkaron sang Kabakod	12
Ang Makasasala nga Kinaiya may Duha ka mga Palakat	14
Ang Sulundan sang Kaibog	14
Ang Sulundan kag Talaksan sang Dios Matuud kag Hingpit	15
Walay Katapusan nga Kaangtanan—ang Ibabaw nga Bilog	15
Umalagi nga Pakig-upod—ang Idalum nga Bilog	18
Ang Pagkaunudnon Bala Makapakibot sa Imo?	20
Ang Imo Bala Listahan Puno kag Bug-os?	23
Ang Listahan sang Dios sang mga Sala	24
Ang Duha ka Lainlain kag Talagsahon nga Pangalagad sang Balaan Espiritu	27
Panumbalik!	29
Magtuad Didto sa Dios Lamang	31

Kapatawaran Paagi sa Grasya Lamang	32
Ang Mausikon ukon Waldas nga Anak	34
Pagkatapos sang Pagtuad, Ano Bala?	36
Ipain Ang Imo Mga Sala	37
Kalimti ang Imo Mga Sala kag Magpadayon	37
Kaugalingong Paghukum ukon Diosnong Disiplina	38
Panumbalik Para sa Espirituhanong Paglambo	41
Si David: Ang Kapaslawan ukon kapakyasan kag	
ang Pagkahimutang Liwat ukon Pagbawi	42
Si David, ang Espirituhanong Higante	42
Si David, ang Unudnong Higante	43
Ang mga Plano kag Pamaagi ni David	46
Mapuslanon Bala Ato?	53
Ang Panumbalik ni David	56
Daw Ano Kadako ang Bili sang Magbayad	57
Ang Tulumanon sang Diosnong Pagbansaybansay	63
Indi Pagpakayasa ang Grasya sang Dios	64
Pulongnanan sang Talagsahong mga Pamulong	68
Tultulanan sa Balaan nga Kasulatan	72

Pasiuna

Sa wala ka pa mag-umpisa sang imo pagtoon sa Bibliya, kon tumuluo ka ni Ginoong Jesu-Kristo, siguroha nga ginhinganlan mo ang imo mga sala sa kinaugalingon ukon nagaisahanon lamang didto sa Dios nga Amay.

Kon ituad ta ang aton mga [nahibaloan] sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad sang aton mga [nahibaloan] sala kag magatinlo sa aton sa tanan nga [wala nahibaloan, ukon nakalimtan nga mga sala] pagkadimatarong. (1 Juan 1:9)

Niyan sa gilayon ara ka sa pagpakig-upod sa Dios, napun-an sang Balaan Espiritu, kag andam magtoon sa panudlo sang Bibliya halin sa Pulong sang Dios.

“Ang Dios espiritu, kag ang mga nagasimba sa Iya, kinahanglan magsimba sa [pagpuno sang] espiritu kag [bibliyanhon] kamatuuran.” (Juan 4:24)

Kon wala ka pa gid sa kinaugalingon nagtoo kay Ginoong Jesu-Kristo subong imo Manluluwas, ang hilisgutan indi ang paghinganlan sang imo mga sala. Ang hilisgutan amo ang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang.

“Ang nagatoo sa Anak may kabuhi nga walay katapusan; apang ang wala nagatuman [sa mando agud magtoo] sa Anak indi makakita sang kabuhi, kondi ang kasingkal sang Dios nagapabilin sa iya.” (Juan 3:36)

Kay ang Pulong sang Dios buhi kag gamhanan, matalum pa sa bisan ano nga espada nga duha sing sulab, nga nagalapus tubtub sa nautlan sang kalag kag espiritu, sang mga lualutahan kag utuk, kag nagahantup sang mga hunahuna kag mga tinutuyo sang tagiposoon. (Mga Hebreo 4:12)

Ang bug-os nga Kasulatan ginbugna sang Dios kag mapuslanon sa pagpanudlo, sa pagsabdong, sa pagsaway, kag sa paghanas sa pagkamatarong, agud nga ang tawo sang Dios mahimpit, nga masangkapan nga sa tagsa ka maayong buhat. (2 Timoteo 3:16-17)

Magtinguhasing maayogidsapagpakitasang imokaugalingon sa Dios subong nga pinakamaayo, manugpangabudlay nga indi kinahanglan magkahuya, nga nagagamit sing matadlong sang pulong sang kamatuuran. (2 Timoteo 2:15)

Panumbalik Kag Magpadayon!

ANG PAGDAOG SA HAMPANG NGA BASKETBOL nagakinahanglan sang mga manughampang agud mag-itsa kag magpaumpok pabalik sang bola. Sa tion nga ang bola magabiya sa kamut sang manug-itsa, magarbohon ini nga nagapabaliko padulong sa basket, mahulog pasulud sa kilid sang kaliring, kag magasuhot sa pukot, nakapuntos siya. Apang sa tion nga ang iya pag-itsa nasipyat, ang bola kinahanglan mapabalik. Ang pagpabalik nagapabawi sa nasipyat nga bola samtang nagapangalihid sa kaliring ukon sa sandiganan sang kaliring. Ang pagpabalik nagauli ukon nagahimo liwat sang higayon agud makaitsa, agud makapuntos, kag sa kinatapusan, agud magdaog.

Sa esprituhanong kinabuhi ang kada Kristohanon masipyat sa mga pag-itsa ukon nagapakasala. Apang pareho sang basketbol, ang pakigtakos ukon pakiglumba sang Kristohanong kinabuhi indi matapos sa tion nga ang tumuluo makasala. Ang Dios maloloy-on nga nagsangkap sang pamaagi agud sa *pagpanumbalik* halin sa sala, agud sa *pagpabalik* sa pagpuno sang Balaan Espiritu, agud *makabawi* sa pakig-upod sa Dios, kag agud *makapadayon* sa esprituhanong kinabuhi. Ang panumbalik nagatanyag sa tumuluo sang walay katapusan nga kadamoon sang mga higayon agud mangin mandadaog sa Kristohanong kinabuhi.

ANO BALANG NAHANUNGUD SA SALA?

Kon ang kada ita sa basketbol nakasulud sa kaliring kag nakapuntos, ang pagpabalik indi na kinahanglan. Apang wala sang manughampang nga hingpit. Kon ang mga Kristohanon wala gid nakasala ang hanas nga pamaagi sang panumbalik indi na kuntani kinahanglan. Apang wala sang Kristohanon nga hingpit. Kita tanan nakasala.

Kon magsiling kita [mga tumuluo] nga wala kita sing sala ginadayaan ta ang aton kaugalingon, kag ang kamatuuran wala sa aton. (1 Juan 1:8)¹

Kon magsiling kita nga wala kita makasala, ginahimo ta Siya nga butigon, kag ang Iya Pulong wala sa aton. (1 Juan 1:10)

Ang sala amo ang pagkadimatinumanon sa kabubut-on sang Dios—ang bisan ano nga panghunahuna, pamulong, ukon dayag nga kalihukan nga supak sa hingpit nga kinaiya kag mga sulundan kag talaksan sang Dios. Bisan pa sina ngaa bala nga ang mga tumuluo nagapadayon sa pagpakasala pagkatapos sang kaluwasan?

Ang kabubut-on ni Adan amo ang may sayup ukon manughimo sang sayup. Ang Dios nagtuga sang kinaunahang tawo nga hingpit, wala sang sala. Apang ang pagbuut ni Adan didto sa hardin sang indi pagtuman sa Dios paagi sa pagkaon sang ginadili nga bunga (Genesis 3:6-8) nagpahamulag sang bilog nga katawhan sa Dios (Genesis 3:2-3; cf., Mga Taga-

1. Luwas kon sa lain nga pamaagi ginpahayag, ang tanang Balaan nga Kasulatan sa sini nga libro mga nakutlo halin sa Hiligaynon Bible HIL 054 PBS 2011 kag NASB. Ang ginkudlitan "KJV" mga ginkutlo halin sa King James Version. Ang ginkorsete nga saysay nagalarawan sang pagpasangkad sang NASB nga kabadbaran nga gintudlo sa mga panudlo sa klase sa Bibliya (andam sa MP3 CD halin sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, Houston, Texas).

Roma 5:12; 1 Mga Taga-Corinto 15:22). Ang nadangatan nga espirituhanong kamatayon ni Adan ginpaalinton sa tanan nga mga tawo. Ang makasasala, indi hingpit nga katawhan indi makaagum sang kaangtanan sa hingpit nga Dios.

Ang pagkahibalo sa tanan sang Dios nakahibalo sa kaugalingong kabubut-on ni Adan nga magapili sa pagpakasala.² Busa, bisan sa wala pa ang Dios nagtuga sang tawo, naghunahuna na Siya sang plano para sa pagbag-o sang aton kaangtanan sa Iya. Magapadala Siya sang Iya Anak, si Jesu-Kristo, agud mapatay didto sa krus. Subong aton hingpit nga halili, si Jesus nagbayad sang silot para sa kada tawhanon nga sala—ang nag-agi, sa karon, kag sa palaabuton (Mga Taga-Roma 5:8; 2 Mga Taga-Corinto 5:14-15, 19; 1 Pedro 2:24; 1 Juan 2:2). Ining walay katumbas nga plano ukon palakat para sa katawhan ginatawg nga grasya.

ANO BALANG NAHANUNGUD SA BUGAY UKON GRASYA?

Ang kasulbaran sang Dios para sa sala napasad paagi sa Iya grasya. Ang grasya amo ang tanan nga hilway ang Dios sa paghimo para sa kada isa sa aton paagi sa talaksan sang pangluwas nga binuhatan ni Jesu-Kristo didto sa krus. Wala ta ginpangabudlayan ukon di ta takus sa grasya; wala kita sang mahimo agud mangin takus sa kalooy kag pakamaayo sang Dios. Ginhimo Niya ang tanan tungud sa aton.

Grasya para sa Tumuluo kag Ditumuluo

Ang sala nagapahamulag sang ditumuluo sa Dios. Sanglit nga si Jesu-Kristo nagsulbar sa suliran sang sala didto sa krus,

2. Omniscience sa tukma nagakahulugan “pagkahibalo sa tanan” kag nagapahayag sang kinaiya sang Dios sang hingpit nga kahibalo sang tanan nga mga butang, lakip ang matuud kag ang mahimong nag-agi, sa karon, kag palaabuton nga mga panghitabo.

isa lamang ka hilisgutan ang nagasukmat sa ditumuluo: Ano bala ang hunahuna mo nahanungud kay Kristo? Ang hilisgutan nasulbar paagi sa isa ka yano nga paghimo sang pagtoo.

“Magtoo kay Ginoong Jesus, kag maluwas ka.” (Mga Binuhatan 16:31*b*)

Kay bangud sa bugay naluwas kamo paagi sa pagtoo [nagatoo kay Kristo]; kag ini indi inyo kaugalingon nga buhat, ini amo ang dolot sang Dios indi bangud sa mga buhat, basi ang bisan sin-ong tawo magpabugal. (Mga Taga-Efeso 2:8-9)

Sang nagtoo ka kay Jesu-Kristo, ang isa ka dimatakuson nga buhat, ang Dios Balaan Espiritu sa gilayon nagpasulud sa imo sa isa ka kinaugalingon kag walay katapusan nga kaangtanan sa Dios nga Amay. Naluwas ka paagi sa grasya. Bisan pa nga sa gihapon makasasala ka nga tawo, ginpahayag na nga matarong ka sa tion gid sang kaluwasan sang ginhatagan ka sang pagkamatarong sang Dios (Mga Taga-Roma 4:3-5; 2 Mga Taga-Corinto 5:21). Bisan kon ano kadamo ang mga sala nga nahimo mo sa imo Kristohanong kinabuhi, ang imo walay katapusan nga kaangtanan indi gid maguba tungud kay ang walay pagbaylo nga saad sang Dios nagapasalig nga ang imo mga kalapasan indi na pagahinumduman.

“Ako, Ako gid amo Siya nga nagapanas sang imo mga paglalis tungud sa Akon, kag indi na Ako magdumdum sang imo mga sala.” (Isaias 43:25)

Gilayon pagkatapos sang kaluwasan, ang grasya sa pangkinahanglanon ukon kasangkapan ginahatag halin sa katarungan sang Dios padulong sa imo nga amo ang nagaangkon sang lya pagkamatarong. Sa kinabuhi sang militar, ang kasangkapan, ang pagsangkap sang kasundalohan kag

mga kagamitan, ang nagahimo sang mahinungdanon kaayo nga bahin. Apang sa Kristohanong kinabuhi ang kasangkapan nagahimo sang labaw pa ka madramahon kag kinatung-an nga katungdanan. Maabtik ka sa karon tungud sa grasya sang kasangkapan ukon pangkinahanglanon.³ Ang Dios nagasangkap sang kada kinahanglan mo, kag subong bahin sang imo grasya sang kasangkapan ang hanas nga pamaagi sang panumbalik nagalimpyo sang imo kinabuhi sa kaugalingong mga sala, magahilway sa imo agud sa espirituhanong paglambo.

Nгаа Bala Magpanumbalik?

Kon ang suliran sa sala nasulbar didto sa krus, ngaa bala nga ang sala hilisgutan gihapon? Kon ang tanan nga mga sala nabayaran na, ngaa bala kinahanglan mo gihapon magpanumbalik? Agud mapatawad! Ang mga sala *wala* ginpatawad didto sa krus! Ang silot sa sala lamang ang ginkuha sa makaisa kag para sa tanan didto sa krus. Ang paghalili nga kamatayon ni Kristo nagtuman sang pagpanubus,⁴ apang indi sang kapatawaran.

Ang tanan nga mga sala sa wala pa maluwas, mga sala pagkatapos maluwas, kag mga sala sang ditumuluo mga ginpaangkon sang Dios nga Amay kay Jesu-Kristo didto sa krus kag *ginhukman*. Tungud sini nga paghukum ang mga sala indi na balabag sa aton kaluwasan. Ang pagpanubus halin sa tiyanggihan sa ulipon sang sala naghimo sang dalan ukon pamaagi sang kaluwasan kag kapatawaran nga bukas

3. Para sa listahan sang mga pakamaayo nga ginhatag sa tion sang kaluwasan tan-awa ang R. B. Thieme, Jr., *The Plan of God* (Houston: R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, 2003), Dugang sa Basahon. Sa palaabuton, ang nagkalainlain nga mga basahang pahibalo sa akon mga libro magahinganlan lamang sang tagsulat, titulo ukon ngalan, petsa sang pagmantala [sa kinaunahang basahang pahibalo], kag (mga) pinanid. Ang iban nga mga bahin sang grasya para sa tumuluo makit-an sa Thieme, *The Integrity of God* (2005), 33-35, 215-16; *Christian Integrity* (2002), 60-62.

4. Thieme, *The Barrier* (2003); *Slave Market of Sin* (1994).

sa bisan sin-o ukon para sa tanan nga magapahayag sang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang. Ang kapahayagan sa dimatakuson ukon diangayan nga pagtoo amo ang tion sang kapatawaran para sa tanang mga sala *nga nahimo sa wala pa maluwas* ang tumuluo.

Ano bala ang nahanungud sa kapatawaran tungud sa mga sala nga mahimo sang mga tumuluo pagkatapos sang kaluwasan? Ang mga sangputanan sang kaugalingong mga sala *pagkatapos sang kaluwasan* sa kinabuhi sang tumuluo kinahanglan atubangon ukon pungan. Kon ang tumuluo makasala, sa umpisa madula niya ang pagpakig-upod sa Dios kag ang pagpuno sang Balaan Espiritu, ang naghatag gahum para sa Kristohanong kinabuhi. Wala sang sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nga magapakig-upod sa tumuluo nga may ara sang wala natuad nga sala sa iya kinabuhi. Ang panumbalik, ang pagsambit ukon paghinganlan sang aton nahibaloan nga mga sala didto sa Dios nga Amay, amo lamang ang pamaagi nga angay sa grasya agud sa pagbaton sang diosnong kapatawaran sang mga sala pagkatapos maluwas, agud sa pagpabalik sang pakig-upod sa Dios, agud sa pagpabalik sa pagpuno sang Balaan espiritu, kag sa pagpadayon sang espirituhanong kinabuhi. Wala sang iban nga mapilian! Ang panumbalik amo ang bibliyanhong mando, ang aton palaagihan ukon agihanan sa pagkasuud sa pakig-upod sa Ginoo, ang dalan padulong sa ganhaan pakadto sa diosnong gahum sang aton kinabuhi, ang aton katugotan ukon lisensya agud makapangalagad sa Ginoo.

ANG NAGABATOK SA SULUD

Ang akon ginabuhat wala ko mahangpi. Kay wala ko ginahimo ang *luyag* ko, apang ginahimo ko ang butang gid nga ginadumtan ko. (Mga Taga-Roma 7:15)

Gani niyan indi na ako ang nagahimo sini, kondi ang sala [makasasala nga kinaiya] nga nagapuyo sa akon. (Mga Taga-Roma 7:17)

Sa bilog nga panahon sang aton kinabuhi subong mga Kristohanon kanunay ta mapeste ukon madaot sang makasasala nga kinaiya nga napanubli halin kay Adan.⁵ Pagkatapos ta makasala mahimong maagihan ta ang balatyagon sang paghinulsul ukon pagkatublag sang tanlag; dayon, mahimong tilawan ta ang pag-agum sang kapatawaran sang Dios paagi sa paghimo sang mga buhat sang penitensya ukon pagpasakit sa kaugalingon. Ngaa bala? Nakabatyag ta sang pagkatublag sang tanlag tungud kay nagahimo kita sang mga pagbuut sa “pagbuhat mismo sang mga butang nga ginadumtan ukon ginakasilagan ta.” Ginasilotan ta ang aton kaugalingon agud sa pagtinlo sang pagkatublag sang aton tanlag. Sayup ta nga nagapangatarungan, “Kon *nakabatyag ako* sang kapatawaran, niyan ginpatawad na ako.”

Sa subong nga tawhanong mga paninguha agud sa pag-agum sang kapatawaran mahimong magtuytuy lamang sa pagkalibog, ang dugang nga makatublag sa tanlag, kag espirituhanong pagkamaluya. Wala gid bisan isa nga takus sang kapatawaran sang Dios. Ang pag-intiyende ukon paghangup sang kaangtanan sa tunga sang makasasala nga kinaiya kag sala ginakinahanglan gid agud sa paglikaw sa nagasinugponsugpon kag nagaarangot nga paghinulsul sa panahon nga mahilabot ta sa sala.

Sang si Adan nagpili sa pagsupak sa Dios napatay siya sa

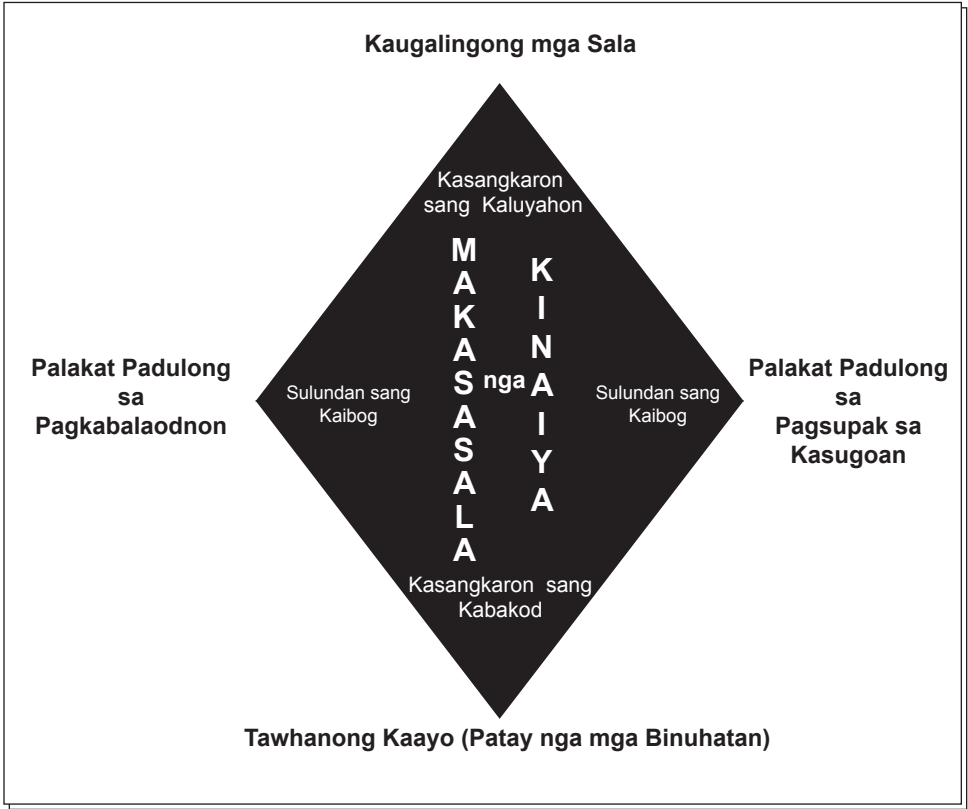
5. Ang makasasala nga kinaiya amo ang “daan nga kinaugali” sang Mga Taga-Efeso 4:22 (KJV); ang kinaiya ni Adan sa “unud” sang Mga Taga-Roma 8:3-4; ang ginhalinan sang “sala” sang Mga Taga-Roma 7:8-20. Tan-awa ang Thieme, *God the Holy Spirit vs. The Sin Nature* (2013).

espiritu kag ginpakamalaut pinaagi sa makasasala nga kinaiya. Sunud sina, ining makasasala nga kinaiya ginpanubli sang kada tawo, nga ang nadangatan espirituhanong kamatayon— pagkahamulag sa Dios sa karon diri sa kalibutan kag sa walay katapusan kag ang pagkagamhanan sang makasasala nga kinaiya nangin labaw sa tawhanong kinabuhi (Mga Taga-Roma 6:12). Ang makasasala nga kinaiya mismo ginpalaton sa kaliwatan pinaagi sa pagpanganak kag nagapuyo sa gagmay nga bahin sa lawas sang tawo (Mga Taga-Roma 6:6; 7:14, 18).

Sa pagkaindi makita nakasuksuk ukon nakapilit sa aton pagkatawo, ang makasasala nga kinaiya mapinadayunon nga nagasulay ukon nagatintal sa kalag agud magsupaksupak batok sa Dios. Apang ang makasasala nga kinaiya indi makahimo sa aton sa pagpakasala. Ang pagtintal ukon pagsulay indi sala. Ang *makasasala nga kinaiya* amo lamang ang ginhalinan sang *pagtintal*; ang aton *kabubut-on* amo ang ginhalinan sang *kaugalingong sala*. Matabo lamang nga makasala kita kon magpili ta sa pagpaidalum sa sining sa sulud nga manugtintal. Ang aton pagpili nagahimo sa aton nga may katungdanan kag salabton tungud sang tanan naton nga mga sala.

Sa pagkawalay labot ni Jesu-Kristo, ang kada tawo nga nabun-ag sa katawhan nagaangkon sang makasasala nga kinaiya (1 Pedro 2:22; cf., Mga Taga-Roma 3:23). Ang kaluwasan wala nagapanas sining unay nga manugpahigko sang katawhan, apang nagahatag sa aton alagihan ukon nagabukas sang nagaisahaon lamang ka dalan kag pamaagi agud sa pagsulbar sang mga sangputanan sang sala sa aton kinabuhi. Wala sang tumuluo nga indi na gid makasala ukon hingpit sa sini nga kinabuhi.

Si Apostol Juan sa laktod nagpahayag sang suliran sang sala. Ang tumuluo nga nagapanghiwala nga siya nakasala sa kinaugalingon may sala sang paglinlang sa kaugalingon, may sala sang pagkawalay kahibalo sang diosnong kamatuuran, ukon may sala sang pagtawag sa Dios nga isa ka butigon

sa diin amo ang pagkatampalasan (1 Juan 1:8, 10). Sa bilog nga panahon sang iya kinabuhi ang tumuluo padayon nga nagapakig-away sa sala. Apang ang Dios wala gid nagbiya sa aton nga wala sang ikabato batok sa nagapadayon kag wala untat nga pagsulong sa pagtintal sang makasasala nga kinaiya kag sang aton pagkawili sa sala.

***Pag-intiyende ukon Paghangup sa
Makasasala nga Kinaiya***

Agud sa pagkilala sang sala sa aton kinabuhi kinahanglan ta mahangpan kon sa ano bala nga pamaagi ang makasasala nga kinaiya nagatinguha sa paghaylo kag pag-agaw sa

pagdumala sang aton mga kalag. Ang makasasala nga kinaiya ginsangkapan sang kasangkaron sang kaluyahon, kasangkaron sang kabakod, mga palakat padulong sa pagkabalaodnon kag mga palakat padulong sa pagsupak sa balaod ukon kasugoan (mga binutig kag wala pulus), kag sang sulundan sang mga kaibog. Sa sulud sang makasasala nga kinaiya ang kasangkaron sang kaluyahon nga amo ang ginhalinan sang pagtintal para sa kaugalingong sala; ang kasangkaron sang kabakod nga amo ang ginhalinan sang tawhanong kaayo [maayong binuhatan].

ANG KASANGKARON SANG KALUYAHON

Ang kasangkaron sang kaluyahon nagatintal agud maghimo sang kaugalingong mga sala sa tatlo ka mga bahin. Ang una amo ang *mga sala sa panghunahuna*, nagalakip sang garbo, kasina, pagkamaimon ukon pagkamasilos, pagdumut, mapahimaslon, pagkawalay kalooy, pagkatublag sang tanlag, kahadlok, kahangawa, kabalaka, pagkalooy sa kaugalingon (Mga Hulubaton 8:13; Isaias 41:10; Mga Taga-Filipos 4:6; 1 Juan 2:11). Ang mga sala sa panghunahuna ang mga pinakamangguguba sang espirituhanong kinabuhi. Sa gilayon mahimong manguna sila sa paghugpong sang mga sala sa diin magalambo sa “nagakinadinang pagpakasala ukon nagsinugponsugpon nga pagpakasala.”⁶

Mga sala sa dila naghulma sang ikaduha nga bahin sang kaugalingong mga sala. Ini nga mga sala naglambo halin sa mga sala sa panghunahuna kag nagalakip sang pagpangdaot sang dungog ukon pagbutangbutang, panghukom, pangdaogdaog, pagkutsokutso ukon tsismis, pagpanghikay ukon pagpahamtang sang sayup, pagbinutig. Si Santiago nagpasidaan sa aton nahanungud sa pangguba nga nahimo paagi sining sahi sang sala.

6. Ang pagkinadina sang sala amo ang paghimo sang isa ka sala halin sa una ukon iban nga sala. Tan-awa ang Thieme, *Isolation of Sin* (2000), 10-12.

Amo man ang dila bahin nga diyutay kag nagapabugal sing dalagko nga mga butang. Daw ano kadako nga kagulangan ang ginasunog sang diyutay nga kalayo! Kag ang dila kalayo. Ang dila amo ang kalibutan sang kalautan sa tunga sang aton mga bahin, nga nagadagta sang bug-os nga lawas, kag nagasunog sang palakat sang pangabuhi, kag ginasunog sang impyerno. (Santiago 3:5-6)

Ang ikatatlo nga bahin sang kaugalingong sala amo ang *dayag nga sala*. Ang pipila ka dayag nga mga sala nga ginpahayag sa Bibliya amo ang mga pagpatay, pagpanginbabayi ukon pagpanginlalaki, paghinubog, pag-inum sing sobra nga bulong, pagpangawat.

Karon hayag ang mga buhat sang unud, nga amo: pagkamakihilawason pagkahigko, pagkaulag, pagkadiwatan, pagkababaylan, kaawayon, pagpinuyas, kaimon, kasingkal, pagbinahinbahin, katuhaytuhayan, herejia, pagkahisa, paghuboghubog, magansal nga kinalipay, kag ang kaangay sini. (Mga taga-Galacia 5:19-21a)

Ang wala napahibalo nga mga katawhan nagapamilit gid nga ang pipila ka mga (taboos) ukon mga butang nga ginadili mga dayag man nga mga sala. Ang butang nga ginadili isa ka pagdili sa walay katarungang pagpahamtang sang isa ka hinimbahon ukon makatilingbanon nga pundok. Apang ang butang nga ginadili indi mga talaksan sa pagbanabana sang sala [kon sala ukon indi]. Samtang ang mga pipila mahimong indi makapalabay ukon makapasylo sining matuud nga mga butang nga ginadili, ang Bibliya wala nagahukum sining mga butang nga ginadili subong sala. Ang mga tumuluo kinahanglan magapabilin kag magsunud sa kon ano ang ginatudlo sang Bibliya.

ANG KASANGKARON SANG KABAKOD

Ang kasangkaron sang kabakod mahimong maglihok lamang pagkatapos nga ang tumuluo nagpili agud magpakasala kag ara sa idalum sa pagdumala sang makasasala nga kinaiya. Halin sa kasangkaron sang kabakod ang makasasala nga kinaiya nagapamunga sang binuhatan sang tawhanong kaayo ukon “patay nga mga binuhatan” (Mga Hebreo 6:1). Ini nga mga maayong binuhatan pwede mahimo sang mga tumuluo ukon mga ditumuluo. Ang mga sangputanan mahimong pareho sa tawhanong kapaigoan ukon mga kahimtangan. Ang tawhanong kaayo ukon maayong binuhatan, lakip ang pagkamahinatagon, pagkamaloloy-on, kag pagkamabinuligon, mahimong mapuslanon sa katawhan. Apang para sa tumuluo, luwas kon ang kaawhagan ukon kabangdanan halin sa pagpuno sang Balaan Espiritu, wala sang espirituhanong bili ang mga binuhatan sang tawhanong kaayo. Ang Balaan nga Kasulatan nagapakilala sa kalainan sa tunga sang maayong mga binuhatan nga may espirituhanon kag walay katapusang bili kag sa maayong mga binuhatan nga may umalagi nga bili lamang.

Karon kon ang bisan sin-o [tumuluo] magbalay sa ibabaw sang sadsaran [Jesu-Kristo] sing bulawan, pilak, mga bato nga malahalon [diosnong kaayo], kahoy, hilamon, ginalaban [tawhanong kaayo]—ang buhat sang tagsa ka tawo ipadayag; kag ipakita ini sang Adlaw [ang hukmanang pulongkoan ni Kristo],⁷ bangud nga ipahayag ini sa kalayo, kag ang kalayo magatilaw kon ano ang buhat sang tagsa ka tawo. Kon ang buhat nga ginbalay

7. Ang mga tumuluo lamang ang pagabanabanaon didto sa hukmanang pulongkoan ni Kristo. Ang mga tumuluo indi hukman tungud sang mga sala, sa diin ang tanan ginhukman na didto sa krus, apang pagabanabanaon tunguud sang ila binuhatan sang tawhanong kaayo ukon diosnong kaayo.

sang bisan sin-o nga tawo [diosnong kaayo] sa ibabaw sini magpadayon, magabaton siya sing balos. Kon ang buhat sang bisan sin-o nga tawo [tawhanong kaayo] masunog, magaantos siya sing kadulaan [sang mga padya, indi ang walay katapusan nga kaluwasan], walay sapayan siya iya maluwas [ginpalingkawas padulong sa langit], apang lamang subong nga paagi sa kalayo. (1 Mga Taga-Corinto 3:12-15)

Sa aton nga may kinutuban nga panan-awon ang tanan nga maayong mga binuhatan mahimong maggowa nga parehas. Apang ang Dios naghimo sang kalainan sadtong nahimo paagi sa gahum sang makasasala nga kinaiya kay sa sadtong nahimo paagi sa Iya gahum. Ang mga binuhatan sang tawhanong kaayo—kahoy, hilamon, kag ginalaban—wala sang espirituhanong bili, mga wala padya sa langit, kag indi makahimaya sa Dios. Ini nga maayong mga binuhatan mga indi mabaton sang Dios.

Kag ang tanan namon nga pagkamatarong [tawhanong kaayo] subong sang panapton nga nadagtaan. (Isaias 64:6b)

Ang maayong mga binuhatan kasami mawad-an ukon makulangan sang ila gintuyo nga sangputanan kag kon kaisa nagahatag kadaot ukon nagabulig sa daotan. Ang makasasala nga kinaiya sang katawhan nagapadaot sa maayong mga katuyoan. Ang mga binuhatan sang tawhanong kaayo indi gid dumalayon nga mga kasulbaran para sa aton mga suliran. Sa sining indi hingpit nga kalibutan ang binuhatan lamang sang diosnong kaayo, nga nangin bunga paagi sa gahum sang Dios Balaan Espiritu, ang nagasangkap sang dumalayon nga mga kasulbaran kag nakabulig sa espirituhanong pagkamakus-ganon kag pagkamadasigon sa paglihok.

ANG MAKASASALA NGA KINAIYA MAY DUHA KA MGA PALAKAT

Ang isa ka palakat sang makasasala nga kinaiya amo ang padulong sa pagkabalaodnon—ang walay kapuslanan nga tinguha agud makaagum sang kaluwasan, pagkaespirituhanon, ukon ang pag-uyon sang Dios pinaagi sa pagtolon-an sa pamatasan ukon maayong mga buhat. Ang ikaduha amo ang palakat padulong sa pagsupak sa balaod ukon kasugoan mga binutig kag wala sang pulus—ang paglipaylipay kag pagpatagbaw sa kaugalingon nga nagatuytuy sa pagkamalapason ukon pagkamahigal.⁸ Kita tanan may ara palakat sa isa ka padulungan ukon sa lain man. Kon ara ta sa idalum sa pagdumala sang makasasala nga kinaiya kasami nagalihok kita sa padulungan sang aton naandan nga palakat. Kon kaisa nagabalhin ta sa pihak nga padulungan. Pananglitan, ang isa ka tawo mahimong magpalambo sang kasangkaron sang pagkabalaodnon, bisan pa nga ang iya naandan nga palakat basi ang padulong sa pagkamaulagon. Sa pihak nga bahin, ang tawo nga nagapalakat padulong sa pagpakamatarong sa kaugalingon basi sa gilayon magapalambo sang kasangkaron sang pagkamalapason ukon pagkamahigalon.

ANG SULUNDAN SANG KAIBOG

Ang sulundan sang kaibog amo ang lain ukon dugang nga dagway sang makasasala nga kinaiya. Ang kaibog amo ang supak sa balaod ukon basi indi matagbaw nga tinguha ukon pagtakamtakam, ang kaawhagan ukon kabangdanan padulong sa bisan diin nga palakat. Ang mga kaibog nagalakip sang

8. Ang Antinomianism naghaling sa duha ka Griyego nga mga pulong: anti nagakahulugan “batok.” kag nomos nagakahulugan “balaod ukon kasugoan.” Ang Antinomianism nagabatbat ukon nagahulagway sang palakat padulong sa pagkamalapason wala nagasubay sa balaod, pagkabigaon, indi mapunggan nga pamiga ukon pagkamalain nga pamatasan.

kaibog sa pag-uyon (ang paghinmhinam para makilala ukon mauyonan), kaibog sa gahum, kaibog nahanungud sa lalaki kag babayi ukon pamiga, kaibog sa pag-impon sa katilingban, kaibog sa kwarta, kaibog sa mga butang, sobra nga paninguha sa dakong lumba, paghinamhinam sa pagbalos, paghinamhinam sa pagpatay, kaibog sa kemikal, kaibog sa tigpasiugda, kaibog sa lingawlingaw. Ang pagpatagbaw sang mga handum sang kaibog wala nagadala sang dumalayon nga kalipay sa diin ang Dios lamang ang makahatag. Kon madumalahan kita sang sulundan sa kaibog sang makasasala nga kinaiya, mahimo kita nga mga ulipon sang aton mga handum (Mga Taga-Roma 7:14), nahamulag sa pagkamatuud.

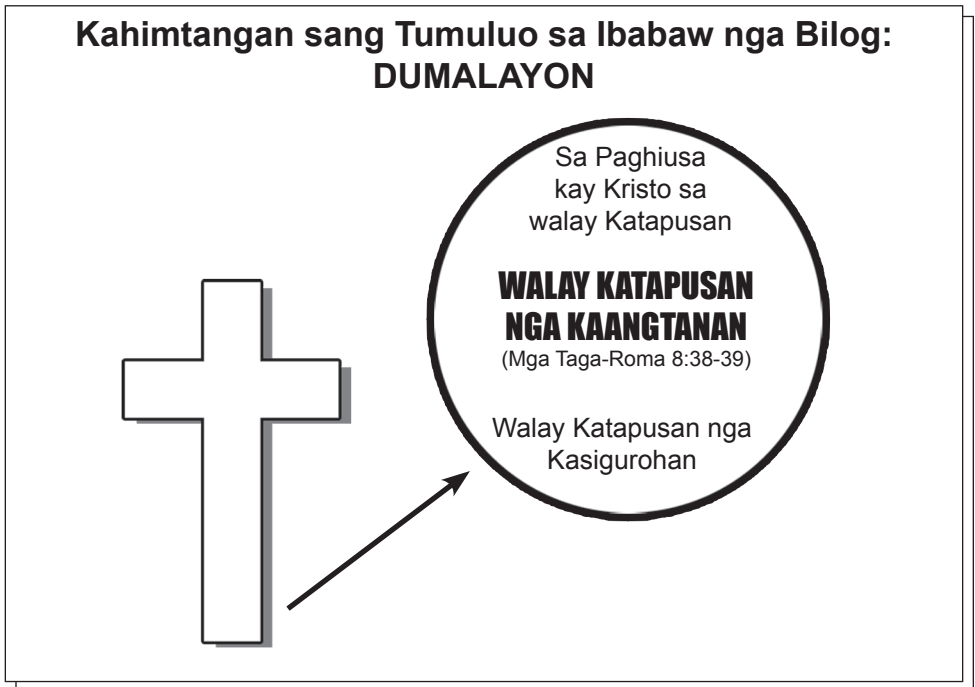
Indi gid maghukum sang katawhan tungud kay ang ila mga kaluyahon indi nimo mga kaluyahon (Mateo 7:1-5). Bisan pa ang hamtong nga mga Kristohanon mahimong makakilibot nga makasasala kon kaisa. Mahimong mabaskog ka kon diin sila maluya. Ang kinahanglanon kaayo nga sadsaran kag sulundan sa mga kaangtanan kaupod ang iban nga mga tumuluo amo ang pagtugot sa ila agud magginawi sa ila kaugalingon nga kinabuhi didto sa Ginoo. Ang kada isa kinahanglan mangatubang sang ila kaugalingong mga sala sa kinaugalingon sa atubangan sang Ginoo.

ANG SULUNDAN KAG TALAKSAN SANG DIOS MATUUD KAG HINGPIT

Walay Katapusan nga Kaangtanan—ang Ibabaw nga Bilog

Sa makaisa nga nagtoo ta kay Jesu-Kristo, ang kaluwasan indi na gid mabawi. Ang aton walay katapusan nga kasigurohan napasad sa pagbayad ni Kristo para sa kada sala nga nahimo sang wala pa kag pagkatapos na sang kaluwasan. Ining bug-os nga kabayaran nagapasalig sang aton walay katapusan nga

dadangatan sa langit.⁹ Wala sa sining kalibutan—sa ibabaw sang langit, diri sa duta, ukon sa idalum sang duta—mahimong makapahamulag sa aton sa Dios. Sa makaisa nga nagtoo ta kay Jesu-Kristo, *indi ta mahimong walaon ukon dulaon ang aton kaluwasan.*

IBABAW NGA BILOG

Kay ginatalupangud ko nga bisan ang kamatayon, ukon kabuhi, ukon mga manugtunda, ukon mga punoan, ukon mga butang nga sa karon, ukon mga butang nga palaabuton, ukon mga gahum, ukon kataasan, ukon kadadalman, ukon bisan ano nga iban nga tinuga, indi sarang makapahamulag sa aton sa gugma sang Dios

9. Thieme, *The Barrier*.

nga yara kay Kristo Jesus nga aton Ginoo. (Mga Taga-Roma 8:38-39)

Sa tion nga magtoo ta, ang Balaan Espiritu nagbutang sa aton didto sa paghiusa kay Kristo, ang indi mabawi nga kahimtangan sa walay katapusan nga kaangtanan. Ang Balaan nga Kasulatan nagpahayag sini nga paghiusa kay Kristo paagi sa pamulong “kay Kristo.”

Kay subong nga kay Adam ang tanan nagakalamatay, amo man *kay Kristo* ang tanan buhion. (1 Mga Taga-Corinto 15:22, italiko gindugang).

Tungud kay ang Dios naghimo sang tanan nga butang agud sa pagpalig-on sini nga paghiusa, wala gid kita sang mahimo agud isalikway ang aton kahimtangan kay Kristo. Indi gid kita mawala halin sa ‘ibabaw nga bilog’ sang walay katapusan nga kaangtanan.

“Kag nagahatag ako sa ila sing kabuhi nga walay katapusan, kag indi na gid sila mawala, kag walay isa nga makaagaw sa ila sa akon mga kamut.” (Juan 10:28)

Ginakaptan kita sang kamut sang Dios nga amo ang wala gid nagapamuhi. Wala kita ginkaptan sang aton pagtolon-an sa pamatasan, pagkamatinumanon, maayong mga binuhatan, ukon relihiyosong mga tulumanon. Ang aton kaluwasan wala gid nagasalig sa aton. Ang kaluwasan paagi sa grasya, libre nga ginhatag sang Dios, wala gid ginpangabulayan ukon nahitakus.

Kay bangud sa bugay naluwas kamo paagi sa pagtoo; kag ini indi inyo kaugalingon nga buhat, *ini amo* ang dolot sang Dios indi bangud sa mga buhat, basi ang bisan sinong tawo magpabugal. (Mga Taga-Efeso 2:8-9)

Sanglit nga wala kita sang mahimo agud maagum ang aton kaluwasan, wala kita sang mahimo sa pagwala sang aton kaluwasan. Subong nga ang kaluwasan ginhatag paagi sa grasya sang Dios, ang aton kinabuhi nga walay katapusan ginatipigan man sang Iya grasya. Ang Dios padayon nga nagatipig sang kon ano ang Iya ginhatag.

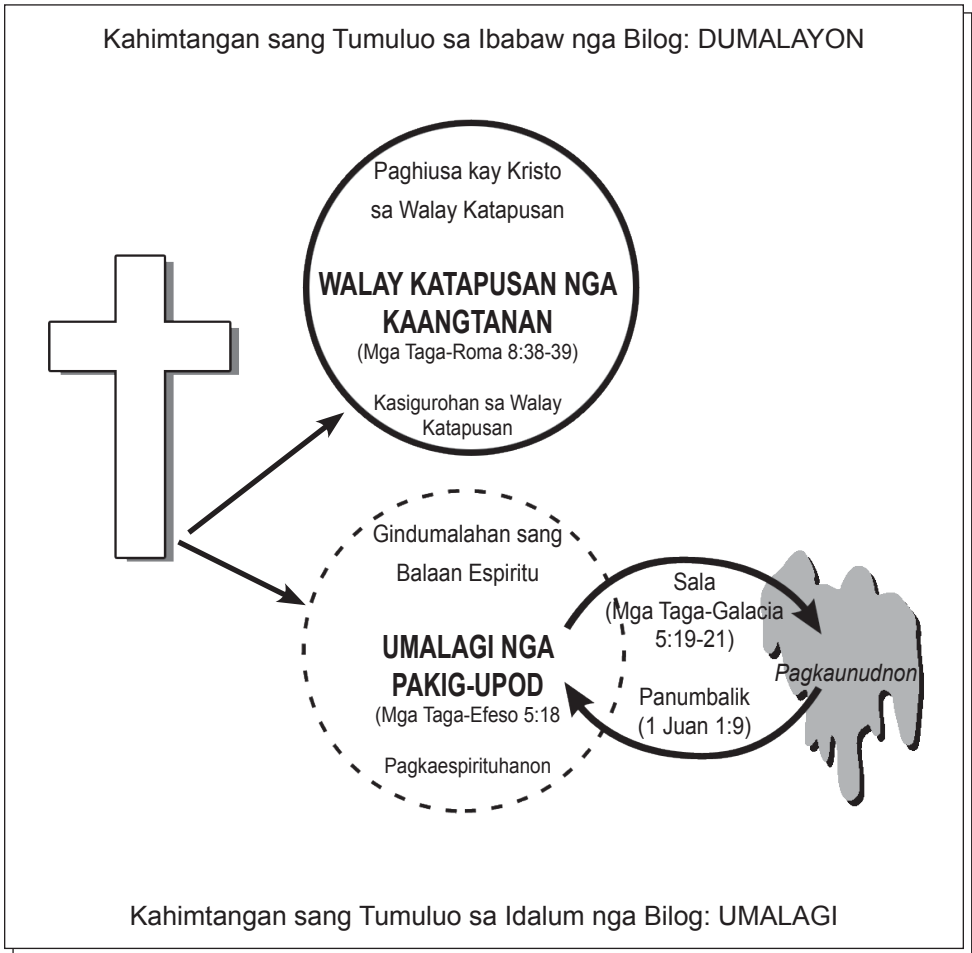
Kag sa panublion nga dimadinulunton, walay dagta, kag nagapadayon, natigana sa langit tungud sa inyo nga sa gahum sang Dios ginbantayan. (1 Pedro 1:4-5a)

Wala sang tumuluo nga maagaw halin sa makagagahum nga kamut ni Ginoong Jesu-Kristo, bisan pa mapatay siya nga may ara wala natuad nga sala sa iya kinabuhi.

Umalagi nga Pakig-upod—ang Idalum nga Bilog

Kon magtoo ta kay Jesu-Kristo subong Manluluwas, nagasulud ta indi lamang sa ibabaw nga bilog, ang walay katapusan nga kaangtanan sa Dios, kondi nagasulud man ta sa idalum nga bilog, ang pagpakig-upod sa Dios samtang buhi diri sa kalibutan. Ang pagpakig-upod sa Dios nagasangkap sang pamaagi agud sa pagginawi sang Kristohanon nga kinabuhi kag magtubo sa espiritu. Indi pareho sa ibabaw nga bilog, ang tumuluo paagi sa iya kaugalingong kabubut-on mahimong mapagowa ang iya kaugalingon halin sa idalum nga bilog.

Ang sa sulud sang idalum nga bilog nagapahayag sang pagkaespirituhanon, sa gowa nagapahayag sang pagkaunudnon. Ang pakaespirituhanon amo ang bug-os nga kahimtangan sang pagkaara sa pagpakig-upod sa Dios, sa idalum sang pagdumala sang Balaan Espiritu. Ang pagkaunudnon amo ang bug-os nga kahimtangan sang pagkaara sa gowa sang pagpakig-upod, sa idalum sa pagdumala sang makasasala nga

IBABAW KAG IDALUM NGA MGA BILOG

kinaiya. Indi kita mahimong kabahin lamang nga espirituhanon kag kabahin lamang nga unudnon. Pareho sila nga mga bug-os ukon hingpit sa kada isa indi gid pwede mag-inupdanay.

Sa kada tion nga magabuut kita agud magpakasala nagagowa ta sa idalum nga bilog kag mawala ang umalagi nga pagpakig-upod. Mahimo kita nga unudnon kon makasala ta; mahimo kita nga espirituhanon kon magapanumbalik ta. Paagi sa pag-angkon kag pagtuad sang aton mga sala sa Dios nga Amay magabalik kita sa idalum nga bilog. Subong sa basketbol mabawi ta ang pagkahanas agud makapuntos kag agud magdaog paagi sa pagpanumbalik kag pagpadayon.

Sa espirituhanong kinabuhi nagabalik kita sa idalum nga bilog sang umalagi nga pakig-upod paagi sa pagpanumbalik kag pagpadayon.

ANG PAGKAUNUDNON BALA MAKAPAKIBOT SA IMO?

Ang unang Mga Taga-Corinto 3:1-3 nagapamatuud sa pagkaara sang pagkaunudnon sa tunga sang mga tumuluo. Hinumduma, nga ang pinakatalagsahon nga mga tawo sa kalibutan mga Kristohanon, apang ang pipila ka mga kristohanon mahimong salawayon. Sa ano bala nga pamaagi mahitabo ini? Ang pagkaunudnon amo ang suliran.

Kon ang Kristohanon nagapadayon nga nagapabilin sa idalum sa pagdumala sang Balaan Espiritu, nagatubo sa espirituhanong pagkahamtong, iya ginapasundayag ang bunga sang Espiritu.

Apang ang bunga sang Espiritu amo ang gugma, kalipay, paghidait, pagbatas, pagkalolo, pagkaayo, pagkatutum, pagkamapainubuson, pagpugong sang kaugalingon; batok sa amo walay kasugoan. (Mga Taga-Galacia 5:22-23)

Apang, ang Kristohanon nga napamatasan ang pagpabilin sa idalum sa pagdumala sang makasasala nga kinaiya, sa pagkaunudnon, nagahimo sang mangguguba nga panghunhuna, pamulong kag dayag nga mga sala. Kon wala mo natalupangdan ang pagkaara sang pagkaunudnon sa tunga sang mga Kristohanon, indi mo gid maintiyendihan ang pangkinahanglanon para sa pagtuad sang sala. Makapareho mo ukon daw amo ka man sa mga tumuluo nga Taga-Corinto nga mga wala sang sarang agud maghimo sang espirituhanong paglambo.

Apang ako, mga kauturan, indi makahambal sa inyo subong nga espirituhanon nga mga tawo [napun-an sang Espiritu], kondi subong nga mga tawo nga lawasnon [unudnon], subong nga mga bata [νήπιος, *nepios*] kay Kristo. (1 Mga Taga-Corinto 3:1)

Ini nga mga Taga-Corinto mga tumuluo. Ang “kauturan” nagapunting sa bisan kay sin-o nga nagbaton kay Jesu-Kristo subong Manluluwas kag natawo sa pamilya sang Dios (Juan 1:12). Bisang nga si Pablo nagpangaway ukon nagpamadlong sa ila tungud sang ila pagkaunudnon, nagpangmatuud siya sang ila kahimtangan “kay Kristo.”

Sanglit ini nga mga tumuluo indi mga espirituhanon, si Pablo indi makahimo sa paghambal ukon pagtudlo sa ila. Kon natabo nga napun-an sila sang Espiritu kuntani nahimo nila ang magtoon kag magtubo halin sa panudlo sang Bibliya nga gintudlo ni Pablo. Sa pagkamakaloolooy, indi sila espirituhanon kag ang ginsangputan indi makapadayon sa paglambo sa unahan sa mismong pinakapunoan nga mga panudlo sa Bibliya nga ila gintun-an. Mga “tawo nga lawasnon,” sila unudnon nga mga Kristohanon wala sa pagpakig-upod sa Dios nga may matamad kag wala sang binuhatan nga espirituhanong kinabuhi. Bisang ini nga mga Taga-Corinto mga naluwas na mga unudnon sila kag nagapanghimo sang kalaglagan sa simbahan.

Kon nakatalupangud ka abi sang unudnon nga tumuluo kag nagpamangkot, “Paano bala siya nahimong isa ka Kristohanon?” Ginpasad mo ang imo hukum sa taphaw nga mga panagway.

“Kay ang Ginoo nagatan-aw indi subong sang pagtan-aw sang tawo; ang tawo nagatulok sa gowa nga dagway, apang ang Ginoo nagatulok sa tagiposoon.” (1 Samuel 16:7b)

Ang dayag nga pamatasan indi amo ang hilisgutan sa kaluwasan. Ang nagaisahanon nga hilisgutan sa kaluwasan

amo ang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Samtang nagahamtong ka, bisan pa sina, makita mo nga ang Bibliya naghimo gid sang kalainan sa tunga sang pagkaunudnon kag pagkaespirituhanon.

Si Pablo sa pagkamatuud nagpanghikay kag nagpahuya sa mga Taga-Corinto paagi sa pagtawag sa ila mga “lapsag.” Ang Griyegong ngalan *nepios* wala ini nagahisgot diri sa bag-ong tawo, kondi gingamit ini sa pagtampalas subong isa ka tanda sang pagtamay tungud sang pagkawalay kahibalo ukon wala nahanas nga tumuluo. Si Pablo nagpahinumdom sa ila nga wala sila kahibalo sang Kristohanong kinabuhi tungud kay ang ila pagtubo nakubol paagi sa pagkaunudnon.

Ang panumbalik amo ang kinaunahang panudlo sa Bibliya nga ang bag-o nga tumuluo kinahanglan magtoon agud maglambo sa pagkaespirituhanon. Sa makadali pagkatapos sang kaluwasan ang bag-o nga tumuluo makasala kag mawala ang pakig-upod sa Dios. Luwas kon ang pagpuno sang Balaan Espiritu nabalik indi siya magalambo sa Kristohanon nga kinabuhi. Ang panudlo sa Bibliya indi maton-an ukon magamit sa iya kabuhi. Subong sini ang kahimtang sa Corinto.

Ginpainum ko kamo sing gatas [pinakapunoan nga panudlo sa Bibliya], indi matig-a nga kalan-on [mabug-at ukon madalum nga panudlo sa Bibliya]; kay indi pa kamo *makasarang sini*; kag bisan pa karon indi kamo makasarang. (1 Mga Taga-Corinto 3:2)

Pareho kay Pablo ang katungdanan sang pastor-manunudlo amo ang pagsangkap sang espirituhanong pagkaon. Apang si Pablo makahatag lamang sa ila sang “gatas,” ang pinakapunoan nga panudlo sang Bibliya, imbis sa matig-a nga kalan-on sang mabug-at ukon madalum nga panudlo sa Bibliya. Ang pagkaunudnon nagguba sang ila kasarang kag kahanas agud magtoon kag magpanghimulus sang bisan sa pinakapunoan nga mga kamatuuran sa Pulong sang Dios.

ANG IMO BALA LISTAHAN PUNO KAG BUG-OS?

Kay mga lawasnon [unudnon] pa kamo. Kay sa may kahisa kag pinuyasay sa tunga ninyo, indi bala kamo lawasnon, kag nagaginawi suno sa paagi sang mga tawo [nagasunudsunud sa ginahimo sang ditumuluo]? (1 Mga Taga-Corinto 3:3)

Ang pipila ka mga Kristohanon madali lamang magpunting sa pipila ka mga dayag nga mga sala kag wala nagakilala sa linibo ukon indi maisip nga mga sala sa panghunahuna kag mga sala sa pamulong. Ang ila listahan sang mga sala taphaw kag kulang. Bisan ano nga sala nagapagowa sang tumuluo halin sa idalum nga bilog. Ang sala, sala gid kag ang tanan nga sala nagadangat sa pagkaunudnon.

Ang pagkaunudnon sang Taga-Corinto nga mga tumuluo nagsugod sa sala sa panghunahuna sang pagkahisa ukon pagkasina. Malaw-ay nga batasan, ang sobra kahisa kag kasina sa tunga sining mga tumuluo nga nagapamunga sa sala sang “kaawayon.” Ini nga kaawayon amo ang sobra nga pakigtakosay ukon pakiglumba kag paninguha nga naawhag paagi sa wala natuad nga kasina.

Pananglitan, ang isa ka tawo mahimong maghandum sang pag-uyon kag pagkilala sa sulud sang isa ka lokal nga simbahan. Kon makabati siya sang pagdayaw para sa iban, ang sala sa panghunahuna sang pagkasina kag paglumbaanay mga napukaw. Agud nga matagbaw ang iya handum para sa pag-uyon kinahanglan niya lisoan ang pagtalupangud padulong sa iya kaugalingon. Kaupod ang madumtanong pagpanghikay ginaguba niya ang kinaiya sang iya kaaway ukon kabangga. Ang kaaway magasabat sa pagsupak. Ang kahimtangan nagapagrabe kadaot subong nga ang duha nahulog sa mga sala sang dila, pagpangguba sang dungog kag pagkutsokutso

ukon tsismis nahanungud sa kada isa. Luwas kon mapalong ukon mabuntog pinaagi sa panumbalik kag espirituhanong pagtubo, ang kaawayon mahimong magpabahinbahin sa sulud sang simbahan.

“Nagaginawi suno sa paagi sang mga tawo” nagapahayag sang kaawhagan sang mga ditumuluo. Ang mga unudnon nga mga tumuluo wala na sang kalainan sa mga ditumuluo tungud kay ang duha pareho nga mga gindumalahan sang makasasala nga kinaiya. Ang unudnon nga mga tumuluo nagapadayon sa pagsalup ukon pag-us-us tungud kay napakyas sila sa pagpanumbalik. Ang mga tumuluo sarang maghimo sang bisan ano nga sala kag mahimo pa gani nga magpabilin sa pagkaunudnon sa wala piho nga panahon.

Bisan pa sina, wala sang pamalibad ukon pangatarungan sa bisan sin-o nga Kristohanon agud magpabilin sa kahimtangan sang pagkaunudnon. Amo ini ang kabangdanan ngaa kinahanglan ta maintiyendihan ang panumbalik bag-o ta mapadayon ang pagkaespirituhanon. Wala gid sang mahimong espirituhanon luwas kon magpanumbalik sila.

Mahimo man nga mangin makalooloy ka kag talamayong makasasala. Apang mahimong makabawi ka tungud sa magrasyahong kasangkapan sang Dios sang panumbalik. Ang Dios nagapatawad bisan sa sobra ka talagsahong pinakadaotan nga makasasala. Kon makahimo ka sang tampalasan nga sala nga makapakibot sa imo, hinumduma ini: Kon sa gihapon buhi ka pa, ang Dios sa gihapon may katuyoan para sa imo kinabuhi!

ANG LISTAHAN SANG DIOS SANG MGA SALA

May anum ka butang nga ginadumtan ang Ginoo, pito nga kangil-aran sa iya. (Mga Hulubaton 6:16)

Ang Dios nagadumut sa kada sala, apang ang pito mga talagsahon ang kadakoon. Andam ka na bala para sa pakibot? Lima sining pito ka mga sala indi mga dayag! Sa pito ka mga sala nga ginhinganlan sa listahan sang Dios, duha ang sa panghunahuna, tatlo ang mga sa pulong kag duha lamang ang dayag. Hinumduma ini nga mga bersikulo kon matintal ka sa pagsalikway sang mga sala sa panghunahuna, kag mga sala sa pamulong kag magpunting lamang sa dayag nga mga sala.

Ang mga mata nga palabilabihon, ang dila nga butigon, kag ang mga kamut nga nagapaagay sing dugo nga wala sing sala. (Mga Hulubaton 6:17)

“Mapalabilabihon nga mga mata” nagalarawan sang panghunahuna sa pagkamapahitas-on, ang pangbanabana sang pagkalabaw, pagkalingaw sa kaugalingon, pagkamakinaugalingon, kag ang sobra nga garbo. Ang pagkamapahitas-on amo ang gamut sang sala nga nagatultul sa iban nga mga sala. Ang mga Kristohanon nga nagahunahuna sang ila mga kaugalingon subong labaw kaayo nga espirituhanon mga garboso. Ginapiho nila ang ila kaugalingong sulundan kag talaksan sang pamatasan kag nagatoo nga nagakinabuhi sila sini. Tungud kay nagalikaw sila sa matuud nga dayag nga mga sala nahaylo sila nga mas maayo nga mga espirituhanon sila. Indi sila amo sina. Ang pagkamapahitas-on nagaguba sang pakig-upod sa Dios, nagaguba sang kalag, kag nagapaburublag sang katawhan.

Ang sunud nga sala, “ang dila nga butigon” amo ang magarbuhong tinguha agud mahulma liwat ang kamatuuran agud makalikaw sa katungdanan ukon ang pagtuis sang pagkamatuud paagi sa pagluib ukon pagpatalang sang iban. Pareho sang tanan nga mga sala sang dila, ang pagpamutig naawhag paagi sa mga sala sa panghunahuna subong sang pagkamapahitas-on, kahangawa, ukon kahadlok.

“Mga kamut nga nagapaagay sing dugo nga wala sing sala”

amo ang pagpamatay. Ang mga Kristohanon makahimo kag nagahimo sa pagpatay sang tawo. Ang nagapamatay sang tawo nagatukod sang iya dalan pinaagi sa alagihan sang mga sala sa panghunahuna, lakip ang kaakig, pagkasina, pagdumut, kapaitan, panimalus nga nagakasangko sa pagpatay.

Ang tagiposoon nga nagapahito sing mga tinutuyo nga malaut, ang mga tiil nga madasig magdalagan sa panistis. (Mga Hulubaton 6:18)

Nagaplano ka bala sang mga pamaagi agud sa pagtimalus batok sa mga tawo nga nagpasakit sa imo? “Ang tagiposoon nga nagamugna sang malaw-ay nga mga plano” amo ang sala sa panghunahuna sang pagtimalus.

“Mga tiil nga madasig maghimo sing malaut” nagahulagway sadtong mga nagapauyon sa mga kaibog sang ila makasasala nga kinaiya sa tanang sahi sang kalautan. Ining mga unudhon nga mga tumuluo nagkulang sang pagpugong sa kaugalingon ukon pagdisiplina sa kaugalingon, magahud nga nagasaulog sang pagkamaluibon, pagpanglimbong, kag paghimo sang malaut.

Ang dimatuud nga saksi *nga* nagamitlang sing mga butig, kag siya nga nagasab-ug sing kasuayon sa tunga sang mga kauturan. (Mga Hulubaton 6:19)

“Ang dimatuud nga saksi nga nagamitlang sing mga butig” sa tinuyoang buut, nagapanumpa sing butig sa iya kaugalingon, sa kalainan sadtong tawo nga may dila nga butigon. Ang dimatuud nga saksi nga may madumtanon nga tuyo nagapakig-upod sa pagpakahuya ukon pagbutangbutang kag nagapanampalas sa idalum sang pagpanumpa.

Sa katapusan, “kag siya nagsab-ug sing kasuayon sa tunga sang mga kauturan” nagapahanumdum sa aton sang pagbinahinbahin sa Corinto, ang kahimtangan nga kasami

matabo sa madamong lokal nga mga kasimbahanan sa karon nga mga inadlaw. Ang isa ka pundok nagapakigtakus tungud sa gahum labaw sa isa ka pundok paagi sa pagdangup sa pagpasibangud, kutso-kutso, kag binutig agud sa pagguba sa dungog sang ila mga kaaway.

Ini nga mga bersikulo kinahanglan magpawala sang aton manabaw nga panan-aw sang sala. Sa pagkamakalilisang aton ginapunggan ang aton pang-intiyende sang sala sa pipila ka mahambugong dayag nga mga sala ukon mga ginadili (taboos). Wala sang subong nga mga pagpugong sa Dios. Pipila sang mga pinakamalaut nga mga salangputan ginaupdan sang mga sala sa panghunahuna kag pamulong. Agud makalikaw sa pagkaunudnon, ang pagsinugponsugpon ukon kinadina nga pagpakasala, kag diosnon nga disiplina kinahanglan ta matonan ang kasangkapan sang Dios agud mabawi ang pagpuno sang Balaan Espiritu.

ANG DUHA KA LAINLAIN KAG TALAGSAHON NGA PANGALAGAD SANG BALAAAN ESPIRITU

Sa tion sang kaluwasan kada tumuluo pareho nga ginpuyan kag napun-an sang Balaan Espiritu. Ining duha ka mga pagpangalagad indi mga parehas kag indi gid kinahanglan ikatalang ukon ikalibog. Ang pagpuyo sang Balaan Espiritu amo ang *dumalayan nga kaangtanan*, walay sapayan sang aton pagkaunudnon kag pagkaespirituhanon. Ang pagpuno sang Balaan Espiritu amo ang *umalagi nga pagpakig-upod* nga napiho paagi sang aton pagkaunudnon ukon pagkaespirituhanon.

Wala bala kamo makahibalo nga kamo templo sang Dios kag nga ang espiritu sang Dios nagapuyo [οἰκέω, *oikeo*] sa inyo? (1 Mga Taga-Corinto 3:16)

Sa indikatibo nga modo ang Griyego nga berbo *oikeo*,

“nagapuyo,” amo ang kapahayagan sang panghitabo, ang pagkamatuud sa kahimtangan sang pagpuyo. Ang Balaan Espiritu nagapuyo sa lawas sang kada tumuluo agud maghimo sang templo ukon simbahan para sa pagpuyo ni Jesu-Kristo (1 Mga Taga-Corinto 6:19).¹⁰ Ini nga pagpuyo sang Balaan Espiritu indi gid mahimong walaon. Ang pagpuyo dumalayon—nagaagad ukon nagasandig sa pagkamatumtum sang Dios; ang pagpuno umalagi—nagaagad ukon nagasandig sa aton kabubut-on ang aton pagpili kag pagbuut.

Kag dili kamo maghinubog sing alak, sa diin may pagpatuyang; kondi magmapuno [πληρώω, *pleroo*] sang Espiritu. (Mga Taga-Efeso 5:18)

Sa imperatibo nga modo ang Griyego nga berbo *pleroo* nagapakilala sang diosnon nga mando, ang sugo nga nagakinahanglan sang aton pagpili. Ang Dios indi magamando sang kahimtangan nga naangkon ta na. Kinahanglan ta magpili nga mapun-an ukon indi mapun-an sang Espiritu.

Pleroo nagakahulugan “pagdugang ukon pagpuno sang kakulangan, agud bug-os nga maghaylo, agud sa pagpuno sang matuud nga klase ukon kinaiya.” Wala sang tumuluo nga may kasarang sa pagtuman sa mando sang Dios pinaagi sa tawhanong gahum. Ang Balaan Espiritu nagapuno sini nga kakulangan paagi sa paghatag sa aton sang gahum agud

10. Sadtong panahon sang Israel, ang wala pa nagpakatawo nga si Jesu-Kristo subong Shekinah Glory ang makit-an nga kapahayagan sa himaya sang Dios nagpuyo sa alampoanan ukon simbahan (Exodo 25:21-22; Levitico 26:11-12; Mga Salmo 91:1; Mga Hebreo 9:5). Ang Shekinah Glory nakit-an subong panganud sa adlaw ukon haligi sang kalayo sa gab-i, subong man sang masanag nga suga sa ibabaw sang arka sang kasugtanan. Ang pagpakita sang Shekinah Glory nagapasalig sa saad sang Dios sang lumalabay kag walay katapusan nga mga pagpakamaayo sa Israel.

Sa karon nga panahon sang simbahan ang Balaan Espiritu nagatuga sang simbahan sa lawas sang tumuluo para sa pagpuyo ni Kristo subong Shekinah Glory. Ini amo ang pasalig sa mga pakamaayo sang Dios sa aton sa karon diri sa kalibutan kag para sa walay katapusan (Juan 14:19-20; 16:7; 17:22-23; Mga Taga-Roma 8:10; 1 Mga Taga-Corinto 3:16; 6:19; 2 Mga taga-Corinto 3:17-18).

magpuyo sa Kristohanong pagkinabuhi. Apang ngaa bala, kon napun-an ta sang Espiritu sa tion sang kaluwasan, ini bala nga mando ginakinahanglan?

Ang kabangdanan amo ang aton daan nga silot, ang makasasala nga kinaiya. Ang pagpuno sang Espiritu mawala kon kita makasala. Sa pagkaunudnon wala na kita ginadumalahan sang Balaan Espiritu, kondi sang makasasala nga kinaiya. Sa ano bala nga pamaagi kita makalikaw ukon makalingkawas sa sini nga pagdumala?

PANUMBALIK!

Ang panumbalik para sa mga tumuluo lamang. Kon wala ka pa nakabaton kay Jesu-Kristo subong Manluluwas, ang pagtuad bug-os nga wala sang pulus. Subong isa ka ditumuluo, mahimong magtuad ka sang imo mga sala, magbatyag sing kasubo tungud sang imo mga sala, kag bisan pa man gani maghimo sang kapang-ulian. Apang kon wala ang pagtoo kay Kristo, ang imo pagtuad wala sang pulus.

Subong isa ka tumuluo wala ka sang pagpamalibad ukon pangatarungan para tugotan ang sala agud gub-on ang imo espirituhanong kinabuhi. Panumbalik kag magpadayon!

Kon ituad ta [ὁμολογέω, *homologeō*, “hinganlan”] ang aton mga sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad [panas] sang aton mga sala kag magatinlo [hugas] sa aton sa tanan nga pagkadimatarong. (1 Juan 1:9)

Ang pulong “kon” nabadbad nga pangatlo sa klase sang kahimtangan sa hugpong sang mga pulong sa Griyego.¹¹ Ang katumanan sining kahimtangan nagaagad sa imo kabubut-on:

11. Ang Griyego nga hinambalan nagapahayag sang kahimtangan sa hugpong sang mga pulong sa apat ka nagkalainlain nga pamaagi:

(1) Ang unang-klase nga kahimtangan nagahunahuna sang pagkamatuud sang

Basi magapnumbalik ka kag basi indi man. Ang kada isa sa aton kinahanglan magbuot ukon maghukom agud maghimo sina nga pagpili.

Ang Griyego nga pulong *homologeō*, ginbadbad tuad, nagakahulugan “paghinganlan, pagsambit, pag-ako, pagkilala.” Ang berbo gingamit sa sinugdanan sa kabilogang kahulugan sa hukmanan subong “pag-ako sang kalapasan ukon krimen sa hukmanan, agud sa paghimo sang balaodnong pahayag.” Ang Unang Juan 1:9 indi kalainan ukon pawalay labot. Ang pulong sa yano nagakahulugan ang pagkilala ukon paghinganlan sang imo mga sala sa Dios.¹² *Homologeō* wala nagakahulugan magbatyag sang kasubo tungud sa mga sala, sa dayag magasalikway sang mga sala, ukon magaantos sa pagkatublag sang tanlag; wala sang nalakip nga pagpaintiyende paagi sa balatyagon.

Sa atubangan sang makagagahum nga hukmanan sang langit, kon ano man bala ang imo nabatyagan nahanungud sang imo mga sala indi na mahinungdanon. Wala sang tawhanon nga mga binuhatan ukon balatyagon mahimong idugang sa bug-os nga pagbayad ni Kristo tungud sa sala didto sa krus. Bisan pa man matuud nga balatyagon sang paghinulsul ang mangin kaupod sang pagtuad wala ini kalabutan sa kapatawaran sang Dios. Kinahanglan mo lamang hinganlan ang imo mga sala sa Dios.

pasikaran ukon hilisgutan: “Kon, kag ini ginahunahuna nga manginmatuud.”

- (2) Ang ikaduhang-klase nga kahimtangan nagahunahuna sang hilisgutan nga suli ukon balikskad sa pagkamatuud: “Kon pagahimoon mo, apang indi mo himoon;”
- (3) Ang pangatlong-klase sang kahimtangan nagapahayag sang pagkawalay kamatuuran bisan ang sobra kadako nga daw maayong palaabutong kahimtangan kag nagahatag bili sa kabubut-on sang kada tawo: Basi himoon mo ukon basi indi mo paghimoon;”
- (4) Ang ika-apat nga klase sang kahimtangan nagapahayag sang diyutay nga daw maayong palaabutong kahimtangan: “Maayo unta kon matuud ina, apang indi.”

Tan-awa ang H. E. Dana and Julius R. Mantey, *A Manual Grammar of the Greek New Testament* (New York: the Macmillian Company, 1955), 289-90.

12. Ang pakisayod kay Jesus subong aton manlalaban ukon manlalabang abogado (1 Juan 2:1) nagahulagway sa kabilogang kahulugan sa hukmanan sang 1 Juan 1:9.

Ang pagtuad nga nagapamilit sang kaugalingong pagpangsaway ukon pagpasakit tungud sang paghinulsul tampalasan kag nagasalikway sa grasya sang Dios. Indi gid pagyamuhata ang Dios paagi sa pagdugang sang makatalandog nga hangyo ukon pangamuyo tungud sa kapatawaran. Ang Unang Juan 1:9 wala nagasiling, “Kon magapangayo kita ukon magapakilooy tungud sa kapatawaran.” Ini nagasiling lamang “kilalaha kag angkona” ang imo mga sala.”

Magtuad didto sa Dios Lamang

Wala sang bibliyanhong kinahanglanon para sa pagpanglimpyo nga tulumanon ukon paliwatliwat nga liturhiyang pamulong nga pagahimoon didto sa pari, pastor ukon bisan sa ano man nga iban nga sakup sang kaparian. Sa tion sang kaluwasan nahimo ka nga harianong pari nga may katungud sa pagpangatubang sang imo kaugalingon sa Dios sa sining duha pangamuyo kag pagtuad (1 Pedro 2:5,9). Sa pagtuad ang inyo mga sala amo ang inyo alatubangon kag indi ang kinahanglanon kag alatubangon sang bisan sin-o man kag kinahanglan pagahingalan sa kinaugalingon didto sa Dios nga Amay, Siya lamang ang mahimong magpatawd sini.

Ang dayag nga kapahayagan sang sala, labot pa ang indi ginakinahanglan sa pagpanumbalik, mahimong mag-awhag ukon maghaylo sang mga sala sa panghunahuna sa iban. Ang subong sang makadaot nga sangputanan mahitabo sa mga kahimtangan sa diin ang pagtugot sang katawhan sa paghimo sang sayup nagbukas liwat sang pilas sadtong napasakitan ukon natamastamasang pundok, nagasamok sadtong wala labot nga mga pundok, ukon nagabutyag sang sala ilabina na sa daotan kaayo kag makalilisang kag makapakibot sa iban.

Si David, ang Hari sang Israel, nakahimo sang makalilisang nga mga sala nga may ginpalugway kag mangguguba nga mga sangputanan. Bisin madamo nga mga katawhan ang nag-

antos, nagtuad siya sa Dios lamang, “Batok sa Imo, sa Imo lamang, nakasala ako” (Mga Salmo 51:4a).

Ang pagpangayo sang pasaylo sa isa ka tawo nga imo ginpasakitan sa kanunay angay kag kinahanglan maawhag paagi sa matuud nga tinguha agud sa pagbalik sang panagbagay ukon paghiangay sa kaangtanan, indi sa pagpanas sang pagkatublag sang tanlag tungud sa sala. Kon mangayo ka sang pasaylo, himoa ini sa kinaugalingon *pagkatapos* nga nakabalik ka sa pakig-upod sa Dios pinaagi sa pagpanumbalik.

Kapatawaran Paagi sa Grasya Lamang

Ang diosnong kapatawaran nagaagad lamang sa hingpit nga kinaiya sang Dios: “Matutum kag matarong Siya.” “Matutum” nagahatag bili sa pagkamakanunayon sang Dios sa pagpatawad sang kada tumuluo nga nagaangkon sang iya mga sala didto sa Iya. Ang Dios indi magpakyas sa Iya saad. Ang Iya grasya wala gid nagapakyas. Wala gid Siya matak-an sang aton paliwatliwat nga pagpanumbalik. Wala gid Siya nagasiling, sa sini nga tion indi ka na gid angayan. Indi gid kita angayan sang kapatawaran, apang sa kanunay nagapatawd Siya!

Ang pagkamatarong sang Dios amo ang talaksan kag sulundan para sa kapatawaran. Ang katarungan sang Dios amo ang tigpatuman sang kapatawaran. Ang Iya hingpit nga pagkamatarong amo lamang ang sulundan kag talaksan nga ang Iya katarungan mahimong magbaton. Ang pagkamatarong kag katarungan sang Dios indi mahimong magpauyonuyon. Indi Siya makabaton sang aton pagpasakit ukon penitensya, ang pagkatublag sa tanlag nga mga balatyagon, mga sabat paagi sa balatyagon, ukon iban nga tawhanong mga binuhatan. Ang pagluwas nga binuhatan lamang sang Dios nga Anak didto sa krus mahimong magpaayaw-ayaw kag magpahamuut ukon makapalukmay sa pagkamatinud-anon sang Dios nga Amay.

Ang sunud nga duha ka mga berbo sa 1 Juan 1:9, “magapatawad” kag “magatinlo,” nagahulagway sang mga sangputanan sang panumbalik. Ang Griyego nga berbo ἀφίημι (*aphiemi*) nagakahulugan “magapatawad, magapanas.” Sa gilayon nga kilalahon kag angkonon ta ang aton nahibaloan nga mga sala didto sa Dios panason Niya ang mga sala kag ang unang nadangatan sang pagkawala sang pagpakig-upod. Kon ang bisan ano man nga sangputanan nga may kaangtanan sa diosnon nga pagdisiplina nagapabilin, mabalhin ukon makambyo sila halin sa pag-antos tungud sang disiplina padulong sa pag-antos para sa pagpakamaayo. Karon napun-an sang Espiritu, ang tumuluo mahimong maghimulus sang panudlo sa Bibliya sa iya nga pag-antos kag magalambo padulong sa espirituhanong pagkahamtong.¹³

Ano bala ang nahanungud sa mga sala nga aton nahimo sa diin aton nakalimtan ukon wala nahibaloan nga sayup? Magatinlo Siya “sa aton sa tanang pagkadimatarong.” Ang Griyego nga berbo καθαρίζω (*katharizo*) nagakahulugan “magatinlo, magkuha tungud sa katuyoan sang paghugas, tungud sini, magatinlo” kag magamit ukon nagapunting sa tanang sala. Ang nahibaloang mga sala kasami naupdan sang wala nahibaloang mga sala. Kon aton kilalahon kag angkonon ang mga nahibaloang mga sala didto sa Dios, magapatawad Siya kag magatinlo sa aton sa *tanang* pagkadimatarong, lakip ang wala nahibaloan kag nakalimtan na nga mga sala.

13. Thieme, *Christian Suffering* (2002), 32-61.

Ang Mausikon ukon Waldas nga Anak

Si Jesus naghulagway sa talagsahong kapatawaran sang Dios paagi sa paanggid-anggid sang mausikon ukon waldas nga anak (Lucas 15:11-32).¹⁴ Ang pagsugilon nagalibot sa palibot sang lalaking utod, kag ang manghud nga anak. Ang manghud nga anak nagahalili sa tumuluo nga amo ang mapinadayunon nga nagapakasala kag nagalangoylangoy sa pagkaunudnon. Ang iya mga sala nagpahamulag sa iya halin sa pagpakig-upod sa iya amay, nga nagahalili sa Dios nga Amay.

Ginkuha kag dala ang iya bahin sang iya paranublion, ang mausikon nagbiya sa ila balay kag naglagaw sa malayo nga pungsod. Ang iya mapinadayunong pagpatuyang sa kalaw-ayan ukon pamiga kag pagkawaldas nagguba sang iya kinabuhi—ang mga sangputanan sang pagkaunudnon. Nahimo siya nga makililimos, nagapuyo sa tunga ukon kaupod ang mga baboy. Nagsangko sa pagkaubus sang iya katigayunan nabanabana ukon natalupangdan niya kon daw ano bala ka tampalasan kag makalolooy ang nahitabo sa iya kag nagtinguha siya sa pagbalik sa iya Amay.

Magatindog ako kag magakadto sa akon amay, kag magasiling sa Iya, “Amay, nakasala ako batok sa langit kag sa Imo atubangan.” (Lucas 15:18)

Amo ini ang pangamuyo sang pagpanumbalik sang manghud nga anak, apang ang iya sunud nga saysay nagpahayag sang iya pagkalibog nahanugud sang kapatawaran.

“Indi na ako takus pagtawgon nga anak mo; himoa ako nga subong sang isa sang imo mga mamumugon.”
(Lucas 15:19)

14. Ang paanggiid-anggid isa ka manubo, tinumotumo nga saysay sa diin nagahulagway sa pasikaran sang panudlo sa Bibliya. Ang mausikon nagahulagway sang barumbado kag waldas ukon mausikong tawo. Tan-awa ang Thieme, *The Prodigal Son* (2001).

Tungud sang iya indi masaligan nga pagkaus-us, ang mausikon nagahaylo sa iya kaugalingon nga ang iya amay wala na nagahigugma sa iya ukon nagatutok sa iya subong anak. Nagahunahuna siya nga ang iya amay labaw nga nagahandum sa pagpatawad sa iya kon magatanyag siya sang penitensya tungud sang iya mga sala pinaagi sa kaugalingong pag-antos ukon pagkatublag sang tanlag. Nasayup siya. Ang kapatawaran nakapasad sa kinaiya sang iya amay. Kasami ang mga kristohanon nagahimo sang pareho sini nga sayup nahanungud sa kapatawaran sang Dios.

Sang ang anak nagbalik sa ila balay nakibot siya sang gugma, kalooy, kag kapatawaran sang iya amay.

Kag nagtindog siya kag nagkadto sa iya amay. Apang sang malayo pa siya, nakit-an siya sang iya amay kag *ginkalooyan*, kag nagdalagan ang amay kag ginhakus siya niya kag ginhalukan.” (Lucas 15:20)

Ini nga bersikulo matin-aw nga nagahulagway kon sa ano bala nga pamaagi ang kinaiya sang Dios nagahimo agud magpatawad sa aton. Ang pagkahibalo sa tanan sang Dios nakahibalo sa kada sala nga aton pagahimoon. Iya man ginapaabot ang kada pagtuad. Ang pagkamatarong kag hukum ukon katarungan sang Dios nagapasalig sang aton kapatawaran pinaagi sa pagbayad ni Kristo tungud sadtong mga sala. Ang gugma sang Dios hilway sa pag-ilig sa aton tungud sinang kabayaran. Ang Iya gugma nagapasalig sang kalooy para sa aton kon magapanumbalik kita.

Kon hinganlan ta ang aton mga sala didto sa Dios ini daw subong sang ang Amay nagadalagan palapit sa aton, kag naghakus sa aton, kag nag-abiabi sa aton pabalik nga may kaupod nga halok. Ang aton ginpatawad na nga mga sala indi na makatandog sang aton pakig-upod sa Dios. Amo ina ang grasya sang Dios!

Kasami atong mga may balaodnong tinguha maugot tungud kay naghunahuna sila nga ang panumbalik panugot ukon lisensya sa pagpakasala. Ang pipila ka mga tumuluo nga napakyas mahimong maghimulus sang panumbalik nga tukma gid sa sina nga katuyoan. Apang ang panumbalik nagapasag-uli sang tumuluo sa kahimtangan sa diin makapuyo kag magginawi siya sa iya espirituhanong kinabuhi kag makaalagad sa Dios, indi sa pagpalingkawas ukon sa pagpakatarong sang sala. Wala sang tumuluo nga makasulud sa plano sang Dios kon wala ang diosnong gahum sa diin magaabot lamang pinaagi sa pagpuno sang Balaan Espiritu. Ang panumbalik amo lamang ang pamaagi agud makabalik halin sa sala kag sa pag-angkon liwat sang pagpuno sang Balaan Espiritu.¹⁵

Pagkatapos sang Pagtuad, Ano Bala?

Sang *ginhinganlan mo na ang imo mga sala* sa Dios, tatlo ka iban nga mga tikang ang kinahanglan magasunud: *Ipain ang imo mga sala, lipati ang imo mga sala, kag magpadayon.*¹⁶ Ini nga mga tikang nagapugong sa nagapadayong pagkaunudnon pinaagi sa nagasinugponsugpon ukon nagakinadinang pagpakasala.

ANG APAT KA MGA TIKANG SANG PANUMBALIK

15. Ang pasikaran sang panumbalik makita sa Nehemias 1:6; Mga Salmo 32:5; 38:18; 51:3-4; Mga Hulubaton 28:13; Daniel 9:4; 1 Mga Taga-Corinto 11:31; 1 Pedro 4:17.

16. Thieme, *Isolation of Sin*.

IPAIN ANG IMO MGA SALA

Tatapa nga walay isa nga makulangan sang bugay sang Dios; nga walay “gamut sang kapaitan” nga mag-ulhot kag magtublag sa inyo, kag bangud sini madagtaan ang madamo. (Mga Hebreo 12:15)

Ang gamut amo ang sadsaran ukon ang katukuran sang isa ka tanum nga nagasuyup sang pagkaon halin sa duta agud maghatag sang kalan-on sa tanum. Kon ang imo kalag nanggamut sang “kapaitan ukon kasakit” ang makaguluba nga nagkinadina nga mga sala—sa panghunahuna, pamulong, kag dayag—nagtubo ukon nag-ulhot. Ang kapaitan ukon kasakit mahinog kag magdangat sa pagkaakig, pagdumot, ukon pagkamapahimaslon, ang naandan nga katukuran sang kutsokutso ukon tsismis, pangguba sang dungog, pangisog ukon kalapasan, ukon bisan pa ang pagpatay. Bisin pa sina, ang paghunahuna sang nag-agi nga reklamo ukon ang napatawad na nga sala kinahanglan indi tugotan agud makahimo sang dugang pa nga mga sala. Ang nag-agi nga mga sala kinahanglan mapain sa karon agud sa pag-utod ukon pagguba sini nga pagsumbalik sang pagkinadina.

KALIMTI ANG IMO MGA SALA KAG MAGPADAYON

Mga kauturan, wala ako nagaisip nga *ini* akon na; apang isa ka butang ang *akon* ginahimo, sa ginakalimtan ko ang *tinalikdan* kag nagahimulat [nagapadayon] *ayon* sa naunhan. (Mga Taga-Filipos 3:13)

Sa wala pa ang iya kaluwasan sa karsada sang Damascus si Apostol Pablo tampalasan tungud sang iya kaugalingong pagkamatatay nga pangpasiugda sang pagpanglaglag kag pagpamatay sang mga Kristohanon (Mga Taga-Filipos 3:6).

Bisan pa nga ang Dios nagpatawad sining makalilisang nga mga sala, ang sayup nga paghinumdum mahimong nagpiang kag nagpainutil sang espirituhanong kinabuhi ni Pablo, apang ginpain niya kag ginkalimtan ang nag-agi nga mga sala kag nagpunting sa karon nga lalambuton sang espirituhanong pagkahamtong.

Sa makaisa nga ang sala gintuad kinahanglan mo kalimtan subong nga ang Dios nakalimot na (Mga Salmo 103:12; Isaias 43:25). Mahimong may isa ka tawo nga nagpasilo sa imo ukon nagpalain sang buut mo. Nagsabat ka sa pagbalos nga may kapaitan ukon kasakit kag kaakig sa diin gintuad mo. Ang Dios nagpatawad kag nagkalimot sina nga sala. Apang ang imo kapakyasan sa pagkalimot sa sala mahimong magatuytuy sa amat-amat sa pagbug-at sang pagdumut kag sang kauhaw sa pagpanimalus. Ini nga mga sala sa panghunahuna mahimong sa gilayon magsindi ukon mag-umpisa sa pamulong kag dayag nga mga sala luwas kon magpanumbalik ka, ipain ang sala, kag ibutang ang nag-agi nga sala kon diin ini nasakup ukon dapat ibutang. Niyan sina lamang mahilway ka sa pagpadayon padulong sa pagkahamtong sa Kristohanon nga pagkinabuhi.

Nagapadayon ako [magpadayon] padulong sa lalambuton tungud sa padya sang mataas nga pagtawag sang Dios nga yara kay Kristo Jesus. (Mga Taga-Filipos 3:14, italiko gindugang)

KAUGALINGONG PAGHUKUM UKON DIOSNONG DISIPLINA

Sa kada higayon nga kita makasala magapangatubang ta sang disiplina.

“KAY ANG GINAHIGUGMA SANG GINOO GINADISIPLINA NIYA, KAG GINAHAMPAK ANG TAGSA KA ANAK NGA GINABATON NIYA.” (Mga Hebreo 12:6)

Ang aton pagpili amo ang sa duha sang kaugalingong paghukum kag diosnong disiplina. Ang pagsalikway sang panumbalik nagapasalum sang tumuluo sa diosnong disiplina.

Gintuyo ni apostol Pablo nga magpasidaan sa Mga Taga-Corinto sa sini nga pasikaran sang dalanon nahanungud sa pagpakig-ambit sa lamesa [sang Ginoo] (1 Mga Taga-Corinto 11:28-32). Sa wala pa ang pag-ambit sang mga alambitunon, ang tumuluo kinahanglan “magausisa” ukon “magahukum” sang iya kaugalingon, ilisngalan ukon kaparehong ngalan para sa panumbalik.

Ang tawo mag-usisa sa iya kaugalingon [panumbalik], kag sa sina magkaon siya sang tinapay kag magainum sa tagayan. (1 Mga Taga-Corinto 11:28)

Ang kada tumuluo may katungud sa pag-ambit sang mga alambitunon, apang kada tumuluo ginpasidan-an nga indi gid magkaon kag mag-inum sini nga may ara sang wala natuad nga sala sa kinabuhi.

Kay ang nagakaon kag nagainum nga wala pagkilala sang lawas sang Ginoo, nagakaon kag nagainum sing paghukum sa iya kaugalingon [diosnong disiplina]. (1 Mga Taga-Corinto 11:29)

Sa sini nga kabangdanan madamo sa inyo ang maluya [pauna ukon pamadlong nga disiplina] kag masakiton [mabug-at ukon mapintas nga disiplina], kag ang iban napatay [disiplina nga ikamatay]. (1 Mga Taga-Corinto 11:30)

Apang kon ginhukman ta sing matarong ang aton kaugalingon [panumbalik], indi kita paghukman [diosnong disiplina]. (1 Mga Taga-Corinto 11:31)

Apang kon ginahukman kita ginasilotan kita sang Ginoo, agud nga indi kita matagudilian kaupod sang kalibutan. (1 Mga Taga-Corinto 11:32)

Ang “kon” sa bersikulo 31, ang ikaduha nga klase sang kahimtangan, nagatudlo sa Taga-Corinto nga mga tumuluo nga kinahanglan kuntani magahukum sang ila mga kaugalingon, apang wala. Ang nadangatan nga diosnong disiplina nagguba sa katilingban. Tatlo ka mga bahin sang disiplina ang mga kabangdanan sang espirituhanong balatian nga nag-paantos sa mga unudnon nga mga Taga-Corinto. (1 Mga Taga-Corinto 11:30):

1. “Maluya”—balatian sa diin sa kinaiyahan ang mga ginhalinan indi bahin sa lawas. Ini mahimong maglakip sang pagkawala sang kapagsikkag kusog, kaawhagan kag kabangdanan, bisan pa ang pagkaluya ukon kamingaw. Ini amo ang *pauna ukon pasidaan nga disiplina* agud sa pagpadasig sang tumuluo agud magpanumbalik;
2. “Masakiton”—nagalakip sang tukma nga bahin sa lawas (lawasnon) nga balatian, bisan sa punto sang pagkamangin inutil ukon walay pulus. Ining *mabug-at ukon mapintas nga disiplina* amo ang ginplano agud sa pagpakibot sa mabatukon nga tumuluo pagowa sa pagkaunudnon;
3. “Napatay”—ang Griyego nga pulong κοιμάω (*koimao*), gingamit sa mahulagwayon ukon sa pagpaanggid para sa lawasnon nga kamatayon sang mga tumuluo lamang (1 Mga Taga-Tesalonica 4:14). Kon ang tumuluo matig-a ukon dungol kag nagapabilin nga unudnon ang Ginoo mahimong magatapos sang iya kinabuhi sa indi pa panahon pinaagi sa *disiplina nga ikamatay* ukon “sala padulong sa kamatayon” (1 Juan 5:16a KJV).

Ang mapilian sa disiplina sang Dios amo ang kaugalingong paghukum. Pagkatapos manumbalik kag pasag-uli sa pagpakig-upod, ang Dios nagabansaybansay sang isa sa tatlo ka mga pirilian para sa aton nga bahin. Una, mahimong kuhaon Niya ang tanang pag-antos tungud sang disiplina (1 Mga Taga-Corinto 11:31). Ikaduha, ang pag-antos tungud sang disiplina mahimong mapanas kag magbaylo padulong sa pagpakamaayo. Ikatatlo, ang pag-antos tungud sang disiplina mahimong magapadayon sa subong gihapon nga kabug-aton ukon kapintas, apang gin-aman para sa labing dako pa nga pagpakamaayo.¹⁷

Sa kalawigon nga ang tumuluo magapabilin sa gowa sang pakig-upod, labaw pa gid nga nagabug-at ang disiplina. Ang ginapalawig nga pagkaunudnon mahimong magdangat sa disiplina nga tama ka bug-at nga ang iban mahimong mahaylo nga wala gid sila iya naluwas. Ini nga tumuluo nahimong wala pulus bahin sa plano sang Dios para sa iya kinabuhi. Ang nagaisahanon nga kasulbaran amo ang paghimulus sa grasya sang Dios pinaagi sa 1 Juan 1:9 kag *magpadayon*.

PANUMBALIK PARA SA ESPIRITUHANONG PAGLAMBO

Ano bala ang paaboton kon ang tumuluo nagakinabuhi nga wala nagagamit sang panumbalik sa sulud sang malawig nga panahon? Ang mausikon nga anak! Subong pareho sang mausikon nga anak sa Bag-ong Katipan, ang sulundan sang sala, disiplina, panumbalik, pasag-uli, kag pagpakamaayo mahimong makit-an kag matalungpangdan sa kinabuhi sang mga tumuluo sa Daan nga Katipan.

Busa, sanglit ginalibutan kita sing tama kadako nga

17. Thieme, *Christian Suffering*.

panganod sang mga saksi, isikway ta man ang tagsa ka kabug-atan, kag ang sala nga nagatapik gid, kag magdalagan kita nga may pagbatas sang dalaganon nga ginabutang sa aton atubang. (Mga Hebreo 12:1)

Ang madamo nga “panganod sang mga saksi” mga bantugan nga espirituhanong mga bayani sang Daan nga Katipan, ang talaan sa tilipunan sang mga bantugan sang Mga Hebreo, sa kapitulo 11. Indi sila mga hingpit; indi sila ‘balaan kay sa imo’; indi sila putli ukon walay sala. Kon mapakyas sila ginagamit nila ang grasya sang Dios sa pagpanumbalik. Kita, amo man, kinahanglan “isalikway ang kada kabudlay ukon lulan, kag ang sala sa diin masayon nga nagakabud sa aton.” Ang mga bayani sang Daan nga Katipan nagahulagway para sa aton sang pagkakinahanglanon sang panumbalik agud sa espirituhanong paglambo.

SI DAVID: ANG KAPASLAWAN UKON KAPAKYASAN KAG PAGKAHIMUTANG LIWAT UKON PAGBAWI

Si David, Ang Espirituhanong Higante

Ang matin-aw sa Daan nga Katipan nga paghulagway sang sala, disiplina, panumbalik, pag-uli ukon pag-ayo, kag pakamaayo natabo sa 2 Samuel 11. Ang bayani amo si David, ang Hari sang Israel, isa sa labing mataas nga talahurong mga tumuluo sa kasaysayan. Ang Balaan nga Kasulatan nagadayaw sa iya subong “tawo nga nagasunud suno sa Iya [sang Ginoo] tagipsoon” (1 Samuel 13:14; Mga Binuhatan 13:22). Apang bisan pa sina, kapareho sang iban nga tumuluo, si David pagkamakalolooy nga nagpakyas sa Ginoo.

Ang yugto nag-umpisa kay David nga ara sa pagpakig-upod. Ini sa gilayon nagbaylo. Ang mga sangputanan makalilisang.

Sa pagsapul sang tuig, sa tion nga nagagowa ang mga hari sa pag-away, si David nagpadala kay Joab, kag sang iya mga alagad upod sa iya, kag sang bug-os nga Israel; kag ginlaglag nila ang mga anak ni Amon, kag ginlikupan ang Raba. Apang si David nagpabilin sa Herusalem. (2 Samuel 11:1)

Sa sadtong Near East nga mga kasundalohan naandan nga magparanaog sa panahon sang tingdagdag kag tingtugnaw, dayon magtipon liwat agud sa paghimo sang ila mga buluhaton sa maayong panahon sang tagpamulak kag tag-init. Ang nag-agi nga tuig ang Isarael nagpildi sang mga Kaliwat ni Amon, apang sang katapusan sang tag-init napaslawan sila sa pagbihag sang Raba, ang kaulohan sang Amon. Sa pag-abot sang tagpamulak ang mga kasundalohan sang Israel nagpanawag kag nagpalapta agud sa pag-ataki kag pagkibon sang Raba.

Si David, ang Unudnong Higante

Subong hari ukon magmamando, si David may katungdanan sa pagpanguna sang iya pundok sang kasundalohan sa wayang ukon duug girahan. Ang Balaan Espiritu mabinantayon nga naghimo sini nga punto: “Sa tion nga ang mga hari magakadto sa *gira*.” Ang kabubut-on sang Dios para kay David amo ang manguna sang iya mga pundok sang kasundalohan sa Raba. Sa baylo, ginpadala ni David si Joab, ang iya hepe sa estado, kag ang iya mga ulipon.

Si David sang nagligad nagpanguna sang kada buluhaton sang militar, apang karon “nagpabilin siya sa Herusalem.” Ang kapakyasan sa pagtuman sang iya mga katungdanan nagbutang kay David sa gowa sang duug nga kabubut-on sang Dios kag sa pagkaunudnon. Si David karon isa na ka espirituhanong hamtong nga tumuluo nga ara sa gowa sang pagpakig-upod.

Tungud sang pagkahamutang sa sayup nga duug si David

nakasugata sang pagtintal sa diin siya sobra nga masakitan. Si David may madamong talagsahon nga mga kabakod: Nagpahayag siya sang katingalahan kag talagsahong kaisog sa pagpakig-away kay Goliath, ang masidlakon nga kapangunahan ukon kapanguluhan sa pungsod, kag matuud nga pagpaubus ukon paidalum sa Dios. Apang ang iya mga kabakod mga nasumpo paagi sa pagkaunudnon. Ang iya kaluyahon tungud sa mga babayi nahimo niya nga kalaglagaan.

Kag mahanabo sa kahaponon, nga si David nagbangon gikan sa iya Higdaan kag nagdayandayan sa atop sang balay sang hari, kag kutub sa atop nakita niya ang babayi nga nagapaligos, kag ang babayi tama gid katahum tulukon. (2 Samuel 11:2)

Si David halos wala sang ginahimo sa Herusalem, sanglit nga ang iya katungdanan amo ang makaupod ang iya suldado sa Raba. Subong sa makit-an halos nagatulog lamang siya sa bilog nga adlaw. Kon mata siya sa gab-i ginatak-an siya. Gani nagdayandayan siya sa hardin sang palasyo. Sa sadto nga kalibutan, ang mga hardin wala sa ugsaran, kondi didto sa pinakaatop. Sa panahon sang paglagawlagaw ni David, nakakita siya sang tama katahum nga babayi nga nagapaligo. Sa gilayon si David wala na natak-an nalingaw na siya. Nakita niya ini nga talan-awon nga tama ka makatalandog kag makadasig kay sa iya nga hardin.

Kon si David kuntani ara sa pagpakig-upod sang nakita niya ining makabibihag sa katahum nga babayi, basi nakapugong siya sa tintal. Total, may tatlo man siya ka mga asawa kag sa labing minus mga pulo ka puyopuyo. Ang makakita sang subong ka makatalandog nga babayi indi talagsahon nga panghitabo sa iya kinabuhi.

Apang si David ara sa gowa sang pagpakig-upod. Bisan sin-o nga tumuluo nga ara sa gowa sang pagpakig-upod makasugata sang indi mapunggan nga pagtintal, labi na sa mga bahin nga

sa diin maluya siya.

Kon ang imo kaluyahon amo ang pagkamaimon, kalisdanan, pagkasina, kutsokutso, ukon pangguba sa dungog sang iban, tama ka mabudlay ang pagpugong sa pagsulay sa pagpakasala sa sini nga mga bahin. Ining makabibihag nga babayi nagdangup sa kaluyahon ni David. Subong nga matintal sa imo nga bahin sang kaluyahon kon ara ka sa pagpakig-upod isa ini ka butang; subong matintal sa bahin sang imo kaluyahon kon ara ka sa gowa sang pagpakig-upod mahimong sa kabilogan lain na nga butang.

Kag si David nagpadala kag nagpamangkot nahanungud sa babayi. Kag ang isa nagsiling, “Indi bala ini si Batseba, ang babayi nga anak ni Eliam, ang asawa ni Urias nga Hethanon?” (2 Samuel 11:3)

Si David nagsugo sang iya mga batabata ukon ginsakupan agud sa paghibalo sang pagkilanlan sa sini nga babayi. Ila nga nahibaloan nga siya asawa sang isa sa mga tagmamando ni David. Si Urias, indi pareho kay David, didto siya sa kon diin siya ginakinahanglan—sa Raba kaupod sa suldado sang Israel.

Gani si David nagpadala sing mga manugbalita, kag ginpakuha siya; kag nagpalapit siya sa iya, kag naghulid siya sa iya. Karon nakapaninlo siya sa iya pagkahigko. Niyang nagpauli siya sa iya balay. Kag ang babayi nanamkon; kag nagpadala siya kag nagsugid kay David, “Ako nagabusung.” (2 Samuel 11:4-5)

Si David nakakita sang pamaagi agud sa pagbulong sang iya katalaka—pagpanginbabayi. Kon abi lang si David nangin isa ka Kristohanon sa sini nga mga adlaw, ang pipila sang iya mga abyan basi magsiling, si David indi gid matuud nga Kristohanon. Mga nasayup sila. Si David naluwas kag ara sa langit karon. Isa siya sa tumuluo nga sa kinabubut-on nagasulud sa lit-ag sang

pagkaunudnon. Ang iya mga sala sa panghunahuna nabaylo sa dayag.

Ang tumuluo nga ara sa gowa sang pakig-upod sarang makahimo sang mga sala nga subong ka salawayon sa ditumuluo. Indi ini nagapaanggid nga si David nangin tama ka malaut kay sa mga ditumuluo. Ang Balaan nga Kasulatan wala nagabahinbahin sang pagpanginbabayi ukon pagpanginlalaki subong tama ka mahigko kag salawayon kay sa iban nga mga sala. Mga sala sa dila—pagpatay sa kinaiya ukon pagkatawo—nagaguba man sang madamo nga katawhan, subong sang pagpanginbabayi kag pagpanginlalaki nga kanunay nagaguba sang sobra sa duha ka mga tawo nga nahilabot. Ang tanan nga sala nagapagowa sa tumuluo halin sa pagpakig-upod sa Dios, kag mahimong mag-umpisa sa paghimo sang makalilisang nga pagsinugponsugpon ukon pag-ararangot sang mga sala. Si David lapit na mag-sugod sa paghimo sang nagsinugponsugpon nga mga sala nga mahimong maghampak sang bilog niya nga kaharian.

Ang mga Plano kag Pamaagi ni David

Gani si David nagpadala kay Joab, “Ipadala sa akon si Urias nga Hethanon.” Kag ginpadala ni Joab si Urias kay David. Sang nag-abot si Urias sa iya, ginpamangkot siya ni David kon paano si Joab, kag kon maanoano ang katawohan, kag kon paano ang lakat sang inaway. (2 Samuel 11:6-7)

Sang ginpamangkot niya si Urias, nagpakunokuno si David nga nabalaka sa kahimtang sang alawayan. Si David wala gid sang kabalaka kag tinguha sa pagkibon kag pagbihag sang Raba. Sa baylo, sa tago nagplano siya sang iya pagtintal sa pagpanghilawas kay Batseba. Si David nagmugna ukon nagtukodtukod sang hanas nga paigo agud sa pagdani kay

Urias sa pagpauli agud makaupod ang iya asawa tungud kay naglaum siya sa pagpalagyo ukon paglingkawas sa salabton tungud sang iya pagbusung. Ang pagpakita ni David sang kaayo sang siya nagpamangkot nahanungud sa suldado wala pulus kondi minaro ukon pakunokuno lamang kag paglikaw.

Ang pagminaro ukon pagpakunokuno amo ang kasami nga kinaiya sang pagkaunudnon. Ang isa ka tumuluo nga sa gowa sang pakig-upod kasami nagatinguha sa pagtago ukon pagpanghiwala sang iya sala. Sa kada nagalambo nga sala si David nagbalhin halin sa espirituhanong higante padulong sa pagkamaroon ukon pagkatusotusohon.

Niyan si David nagsiling kay Urias, “Dulhog ka sa imo balay, kag hinawi ang imo mga tiil.” Kag nagtaliwan si Urias gikan sa balay sang hari, kag nagsunud sa iya ang isa ka dolot nga pagkaon gikan sa hari. (2 Samuel 11:8)

“Hinawi ang imo mga tiil” isa ka Israelitanhong pamulong para sa “magsulud ka sa balay.” Sa panahon ni David, ang karsada sang Herusalem tama ka mayab-ok nga kada panimalay may ara hinawan sang tiil sa may ganhaan. Sa wala pa magsulud sa iya balay, ang tawo magahukas sang iya mga sandal kag maghinaw sang iya mga tiil. Kon ang bisita magtuktuk sa ganhaan, imbis magsiling, sulud, ang sabat amo ang, hinawi ang imo mga tiil.

Apang si Urias nagtulog sa ganhaan sang balay sang hari upod sang tanan nga alagad sang iya ginoo, kag wala magdulhog sa iya balay. (2 Samuel 11:9)

Napakyas si Urias sa pagtuman sang mga handum ni David, nagpakyas sang iya plano. Sa baylo siya “nagtulog sa ganhaan sang balay sang hari.” Ang ganhaan sang balay sang hari nagapahayag nga indi sa palasyo sang hari, kondi sa balay-gwardyahan lapit sa ganhaan pakadto sa balay sang hari.

Makita ukon napahamtang didto ang mga talagsahon nga mga balay sang mga suldado agud mapuy-an sang harianong mga gwardya. Imbis nga magpauli sa balay agud sa pag-upod sina nga gab-i sa iya asawa, si Urias nagkadto sa balay-gwardyahan sa balay sang mga suldado kaupod ang gwardya sang palasyo. Si Urias isa ka masaligan nga suldado nga indi magakalipay sang mga kalingawan sa panimalay samtang ang suldado ara sa wayang ukon awayan.

Sang ginsugiran nila si David, “Si Urias wala magdulhog sa iya balay,” si David nagsiling kay Urias, “Wala ka bala maghalin sa panlakatan? Ngaa bala nga wala ka magdulhog sa imo balay?” Si Urias nagsiling kay David, “Ang kaban kag ang Israel kag ang Juda nagapuyo sa mga payag; kag ang akon ginoo nga si Joab kag ang mga alagad sang akon ginoo, nagpahamtang sing dologan sa wayang; magasulud ako bala sa akon balay, sa pagkaon kag pag-inum, kag sa paghulid sa akon asawa? Sa nagakabuhi ka, kag sa nagakabuhi ang imo kalag, indi ako maghimo sini nga butang.”(2 Samuel 11:10-11)

Si David kuntani nagkulo ukon nanghilawhilaw sang nabatian niya ini nga sabat. Sa bilog niya nga kinabuhi si David nagpakita sang talagsahon nga pagkamasaligan, gani ang pagkamaunungon ni Urias kag kabalaka para sa iya mga pundok kuntani nagpukaw sa tanlag ni David. Samtang ang kabilogan sang opisyal ukon kawanihan nagapadayon sang kabudlay sa wayang, si David nagakalipay sa mga kalingawan sa palasyo. Kon si David kuntani ara sa pagpakig-upod siya kag si Urias magkaupod nga nagkadto sa Raba. Apang ano bala ang iya ginhimo? Si David naghimo sing lain nga tinguha agud sa paghaylo kay Urias nga magpauli.

Niyan si David nagsiling kay Urias, “Pabilin ka diri karon nga adlaw man, kag buwas palakton ko ikaw.” Gani

nagpabilin si Urias sa Herusalem sadto nga adlaw, kag sa madason nga adlaw. Kag sang ginpatawag siya ni David, nagkaon kag nag-inum siya sa atubang niya, kag ginhubog niya siya; kag sa pagkagab-i naggowa siya sa paghigda sa iya higdaan upod sang mga alagad sang iya ginoo, apang wala magdulhog sa iya balay. (2 Samuel 11:12-13)

Ginhubog ni David si Urias.¹⁸ Si David naglaum nga sa makaisa nga maguba ang pagpugong ni Urias, magahulid siya sa iya asawa. Si David nagtanyag sang tanan nga mamanihoong kahanasan ngakinaiya sang unudnon nga pagkamatusutuhon, nataranta ukon nagaharahara sa paglikaw sa sangputanan sang iya kaugalingong malain nga mga pagbuut. Ang mapintas nga pagkamaliputon ni David nakadangat sa pagkakubus. Ang pipila ka labing makunsabohong katawhan mga tumuluo nga ara sa gowa sang pakig-upod.

Ang iya bala nga mga pagmaneho nangin malampuson? Sa idalum sang pamilit ni David nga mahubog si Urias, apang bisan pa sa pagtintal, si Urias nagpadayon sang iya talaksan kag sulundan sang pagkamatinud-anon sa militar.

Sa pagkaaga nagsulat si Daviid kay Joab sing surat, kag ginpadala ini sa kamut ni Urias. (2 Samuel 11:14)

Si David nawad-an sang paglaum. Ang solo nga kasulbaran sa iya kalibog daw amo ang kamatayon ni Urias. Agud sa pagtuman sang iya malaut nga binuhatan si David nagsulat sang surat kay Joab. Indi lamang nga si David nakasala sang pagpatay, kondi nga himoon pa niya si Joab nga galamiton. Si David nakahibalo sa pagkamatinud-anon sang pagka-opisyal ni Urias indi gid magausisa sang surat nga dala niya.

18. Thieme, *Daniel Chapters One through Six* (1996), 206-11.

Ginsulat niya sa sulat, “Ibutang ninyo si Urias sa atubang gid sang inaway nga malapuyot, kag bayaan ninyo siya, agud nga maigo siya, kag mapatay.” (2 Samuel 11:15)

Si Joab nakaintiyende sang mga handum sang iya hepekomandante. Ang mando matin-aw. Pagsulong sa Raba kaupod sa pagpanguna ni Urias, dayon mag-atras, bayaan si Urias nga napain kag walay bantay sa kaaway.

Kag sang si Joab nagbantay sang banwa, ginbutang niya si Urias sa duug nga nahibaloan niya didto ang mga tawo nga isganan. Kag naggowa ang mga tawo sang banwa kag nagpakig-away kay Joab; kag nagkalapukan ang iban sang mga tawo nga alagad ni David. Si Urias nga Hethanon napatay man. (2 Samuel 11:16-17)

Ang pundok ni Urias nagsulong sa idalum lang gid sa pader sang siyudad. Daw ano ka makalilisang inang subong ka maisog nga suldado nga nahalad tungud sang kahigal ukon sa pamiga ni David.

Niyan si Joab nagpadala kag nagsugid kay David sang tanan nga butang nahanungud sang inaway; kag nagtogon siya sa manugbalita, “Kon makatapos ka sa pagsugid sa hari sang tanan nga butang nahanungud sa inaway, niyan, kon mag-ibwal ang kaakig sang hari, kag magsiling siya sa imo, ‘Ngaa bala nga nagpalapit gid kamo sa banwa sa pagpakig-away? Wala bala kamo makahibalo nga magapana sila gikan sa kuta? Sin-o bala ang nagpatay kay Abimelec nga anak ni Jerubeset? Wala bala paghulogi siya sang isa ka babayi gikan sa kuta sang naibabaw nga bato sang galingan, sa bagay nga napatay siya sa Tebez?’ Ngaa bala nga nagpalapit gid kamo sa kuta?’ niyan magsiling ka, ‘Ang imo alagad nga si Urias

nga Hethanon napatay man,” (2 Samuel 11:18-21)

Nгаа bala nga nagadahum si Joab nga mangakig si David? Tungud kay si Joab naghimo sang mataktikanhong sayup diin nangin kabangdanan sa kapildihan ukon pagkawala sa kinabuhi sang madamo nga mga tawo. Ginbilin niya ang pundok nga nakaladlad kag walay panalipod gani ang komandante sini mahimo nga mapatay. Sang si David makabati sini nga balita basi mahimong maugot siya kay Joab tungud sang paghimo sang subong nga makapatay nga sayup. Gani si Joab nagsiling kon si David mangakig, isiling lang sa iya, “si Urias ang Hethanon napatay man.” Si Joab nagapanalipod sa iya kaugalingon paagi sa pagpahinumdum kay David sang iya nahaunang sugo.

Gani naglakat ang manugbalita, kag nag-abut kag nagpahayag kay David sang tanan nga ginpadalhan sa iya ni Joab. Ang manugbalita nagsiling kay David, “Naglandas sa amon ang mga tawo, kag naggowa sa amon sa latagon; apang ginsalakay namon sila tubtub sa salamputan sang gawang. Niyan ang mga manugpana nagpana sa imo mga alagad kutub sa kuta; kag ang iban sang mga alagad sang hari napatay; kag ang imo alagad nga si Urias nga Hethanon napatay man.” (2 Samuel 11:22-24)

Dayon si David nagdrama sang pagkaminaro.

Niyan si David nagsiling sa manugbalita, “Amo ini ang isiling mo kay Joab, ‘Indi ini magpaluya sa imo, kay ang espada nagalamon sang isa subong man sang isa; baskuga ang imo pag-away batok sa banwa, kag laglaga siya.’ Kag paisuga siya.” (2 Samuel 11:25)

Ang pagpadasig ni David kay Joab bug-os nga panonto ukon pakita lamang. Si Joab napildi sa gira tungud kay nagtuman siya

sa mando ni David nga kinahanglan mapatay si Urias. Si David wala gid sadto nag-atiman ukon nagdumala sang pagkawala sang iya mga tinawo sa tuman nga pakawalay kabalaka. Indi ini amo ang iya naandan nga pamatasan ukon ginabuhat. Wala sang bantugang kapitan sang kasaysayan ang mahimo nga tama ka maalam sa kapildihan subong nga magasiling “ang espada nagalamon sang isa subong man sang isa.”

Sang nakabati ang asawa ni Urias nga ang iya bana nga si Urias napatay, naghaya siya tungud sang iya bana. (2 Samuel 11:26)

Ang pagkaunudnon ni David nagdala sang kasubo kag kasakit kay Batseba nga sa dayag naghigugma sa iya bana kag nagkasubo para sa iya. Ang mga sala sang isa ka tumuluo kasami nagapalabot kag makasakit sa iban.

Kag sang natapos ang lalaw, si David nagpasugo kag ginpakuha siya pauli sa iya balay, kag siya nangin-iya asawa, kag nag-anak sa iya sing lalaki. Apang ang butang nga nahimo ni David nagpaakig sa Ginoo. (2 Samuel 11:27)

Wala sang tumuluo mahimong madaugon kon sa gowa sang pakig-upod ukon sa gowa sa plano sang Dios. Si David indi luwas sini. Wala gid sa makaisa sa panahon sang ‘Kalihukan Batseba’ nga si David nagtuad sang iya mga sala. Angayan siya sa kon ano ang gintanyag kag ginhimo niya kay Urias, apang pagkatapos sang bilog nga panghitabo si David buhi gihapon. Sa gihapon ang Dios may ara plano sa iya kinabuhi. Apang pagkatapos lamang sang pag-antos sa mapintas kag masakit nga lawasnon kag makatalandog nga paghiwasa sang diosnong pagdisiplina nga sa kinaulihian nagpanumbalik siya. Dayon mahimo na siya magpadayon sa paghamtong subong isa ka tumuluo.

Mapuslanon Bala Ato?

O Ginoo, dili ako pagsabdonga sa imo kasingkal,
Kag dili ako pagsiloti sa imo mainit nga kaakig!
Kay ang imo mga baslay nagaungut sa akon,
Kag ang imo kamut nagapisga sa akon sing tama.
(Mga Salmo 38:1-2)

Ari ang hulagway sang kaugalingong pag-awhag nga kasakit kag nagadulot sang kangutngot. Si David nagahiwasa sa idalum sang mapait nga kaagi nga iya ginaantos tungud sang diosnong pagdisiplina tungud sang iya mga sala. Ini nga “mga pana” mga pana sang pagdisiplina sang Dios sa diin nagadulot sa ikadadalman sang kalag ni David. “Ang imo kamut nagapisga sa akon sing tama” isa ka pulong-paanggid sang kabug-aton sang pagkalisud sang kahintang ni David. Makatarunganon siya nga ginsilotan sang Ginoo.

Walay maayo sa akon unud bangud sang imo kaalipungut; walay maayo sa akon mga tul-an bangud sang akon sala. Kay ang akon mga kalautan nagalapaw sa akon ulo; Subong sang mabug-at nga lulan lakas sila kabug-at sa akon. Ang akon mga pilas makangilil-ad kag dunut. Bangud sang akon kabuangan, naluyahan ako kag nagasioktut sing tama; nagakalisud ako sa bug-os nga adlaw. (Mga Salmo 38:3-6)

Ang mga bersikulo 3 tubtub 6 nagalarawan sang pilasan kag natublag nga balatyagon kag lawasnon nga nadangatan sang sala ni David. “Walay maayo sa akon unud” isa ka Hudiyo nga pamulong sa pagkawala sang maayong panglawas. Ang mga sala ni David nakadaot sang iya maayong panglawas

kag panghunahuna. Ang iya dunut kag nagangutngut nga sala nahimong kabug-aton sa balatyagon nga nagbilin sa iya sang mapintas nga kasubo sa diin ginpasundayag sa iya lawasnon nga pagginawi.

Ang kabug-aton sini nga disiplinang kinahanglan mapahinungod sa iya kapakyasan sa pagpanumbalik (Mga Salmo 32:3). Kon mapakyas ta sa pagpanumbalik kag pagpain sang aton sala ang pagkinadina ukon pagsinugponsugpon nga sabat magalambo. Ang kinaunahang sala mahimong nagadugang paagi sa sabat sa sala nga nagdorable sa nagkalainlaing mga sala sa panghunahuna, lakip ang pagkamalaut, kahadlok, pagkabalaka, kahangawa, pagkaluya, pagkasina, kasakit, pagdumut, kaakig. Kaupod sini nga mga sala nagapamunga sang pag-aliwasa kag kasakit sa kalag, diin sa baylo nagaguba sang maayong panglawas (Mga Salmo 32:3-4).

Kay ang akon mga balikawang puno sang paso,
 Kag walay maayo sa akon unud.
 Ginapunaw ako kag nahanog sing tama;
 Nag-ugayong ako tungud sang kagumon sang akon
 tagiposoon.(Mga Salmo 38:7-8)

Ang “mga balikawang” nagapunting sa kabaskog sang kalawasan, sa diin nahanog kag nadaot tungud sang mga sala sa panghunahuna ni David. Subong sangputanan sang kasubo kag kabalaka ang iya lawasnon nga kasakit nahimong tama kabug-at nga nagasalimoang siya sa pag-ugayong.

Ginoo, ang tanan kong handum yara sa atubangan mo,
 Ang akon pag-ugayong wala malipdi sa imo. Ang akon
 tagiposoon nagakubakuba, wala na ako sing kusog;
 Nahanungud sang kapawa sang akon mga mata—ini
 man wala na sa akon. (Mga Salmo 38:9-10)

Ang suliran ni David amo ang dayag nga mga sala nga

ginpalihok kag ginpamunga sang mga sala sa panghunahuna, lakip ang sayup sa tama nga pagkatublag sang tanlag. Ang sa kanunay nagalambo nga kasubo ini nga mga sala nagbutang sa kalag ni David nga madaot ang iya maayong kaisipan. Nawala ang iya kaawhagan kag kabangdanan, kabaskog, ang kasarang para magkalipay sa kinabuhi.

Ang akon mga hinigugma kag mga abyan nagapalayo sa akon kalalat-an, kag ang akon mga himata nagatindog sa malayo. (Mga Salmo 38:11)

Indi lamang ang mga sala ni David nagguba sang iya umalagi nga pakig-upod sa Dios kag ang iya maayong panglawas, ila man ginguba ang iya tawhanong kaangtanan ukon pakig-upod. Wala sing bisan isa nga malipayon sa pagpakig-upod sa isa ka tawo nga kanunay makalolooy kag walay kalipay. Wala sang bisan isa nagahandum nga malakip ukon mahilabot sa disiplina sang Dios tungud sang iban nga tumuluo. Ang mga abyan ni David nagapalayo sa iya. Bisin pa ang iya pamilya naghatag sa iya sang masangkad nga pahimutangan.

Sila man nga nagatinguha sang akon kabuhi nagabutang sing mga tiglapak nga sa *akon*, ang mga nagatinguha sang akon kasamaran nagapamulong sing mga butang nga madauton, kag nagapainoino sing mga limbong sa bug-os nga adlaw. Apang ako subong sang bungol nga tawo, indi makabati; subong ako sang apa nga tawo nga wala nagatikab sang iya baba. Hoo, subong ako sang tawo nga indi makabati, kag sa iya baba wala sing mga pagsaway. (Mga Salmo 38:12-14)

Ang diosnong disiplina mahimo man maglakip sang pagsulong sang inyo kaaway. Ang tama ka damo nga mga kaaway ni David nahamuut sa higayon sining malisud nga kahimtangan nga nagkalatabo. Bisin pa nga indi nila maintiyendihan ang

kabangdanan, natalupangdan nila nga nangin maluya siya kag masayon atakihon. Sa paghimulus sang kaluyahon ni David nagplano sila sang mabangis kag yawan-on nga pagsulong batok sa iya.

Sa sining nagapaminhod nga kahimtang si David may diyutay lang gid nga masiling. Wala sang ikabato kag nagakasubo, wala siya sang kadasig sa pagbato. Ang tanang hilisgutan nga nagahimo sa kinabuhi nga mangin bililhon nahimong indi tama sa iya.

Sa pagkawala sang paglaum kag pagkabugsok sa kadadalman, sa katapusan natalupangdan na niya ang iya lamang paglaum ara sa Ginoo. Lamang pagkatapos sang tama kabug-at nga diosnong disiplina nahunahunaan ni David ang pagpanumbalik.

Kay sa imo, O Ginoo, nagalaum ako; Ikaw magasabat, O Ginoong Dios nakon. Kay nagsiling ako, “Basi nga magkasadya sila sa ibabaw nakon, kon ang akon tiil makadalin-as nagapadako sila batok sa akon!” Kay daw mapukan na ako, Kag ang akon kasubo yara sa atubangan ko sing dalayon. (Mga Salmo 38:15-17)

Ang Panumbalik ni David

Ang kasakit kag pagkamakalolooy ni David nahimong mabug-at indi maagwanta nga nagpahandum sa iya sa pagtapos sang iya pag-antos.

Kay ipahayag ko ang akon kalautan,
Magakasubo ako tungud sang akon sala.
(Mga Salmo 38:18)

Ang una nga katungang bahin sini nga bersikulo, ang pagtuad, nagahulagway *kon sa ano nga pamaagi* makabalik

sa pakig-upod. “Kay ipahayag [kilalahon kag angkonon] ko ang akon kalautan” amo ang pangamuyo sang panumbalik ni David. Paghinganlan sang mga sala sa Dios nga Amay amo ang tanan nga ginakinahanglan. Ang ikaduha nga katungang bahin sang bersikulo nagapahayag sang balatyagon ni David sina nga tion. Ang balatyagon mahimong ara kag hingpit nga naandan, apang indi talaksan para sa diosnong kapatawaran. Ang pagbatyag sang paghinulsul tungud sang iya mga sala makatarunganong sabat, apang ini nakasandig sa kasangkapan sang Dios, indi sa tawhanong balatyagon, nga magapabalik sang tumuluo sa pakig-upod.

Daw Ano Kadako ang Bili sang Magbayad!

Ano gid bala sa kinaulihian ang nagdala kay David sa iya pang-inoino? Ang Dios nagsugo kay Natan ang propeta agud magsukmat sa hari, ang makahadlok nga kahimtang sanglit ang mahuyang nga hari amo ang kinataasan nga pangulo sang pungsod. Bisan pa sina si Natan subong isa ka propeta may katungdanan nga mangin matukion sang politikanhong pangulohan sang Israel.

Si Natan nagpili sa pagsukmat kay David paagi sa paggamit sang parabola ukon paanggid. Sa sining pagsugilon ang mga panghitabo nagahulagway sa mga sala ni David. Apang si David nangatarungan kag ginpakamatarong ang iya mga sala nga nangin bulag siya sa panghitabo ukon buut silingon sang parabola. Wala na kuntani siya nagsabat sa subong nga kaugot kon naintiyendihan niya ang tukma nga kahulugan.

Kag ginpadala sang Ginoo si Natan kay David. Nagkadto siya sa iya, kag nagsiling sa iya. “May duha ka tawo sa isa ka banwa, ang isa manggaranon kag ang isa imol. Ang manggaranon nga tawo may lakas kadamo nga mga panong kag kabakahan; apang ang imol wala luwas sang

diyutay nga cordera, nga iya ginbakal. Kag ginbatiti ini, kag nagdako ini upud sa iya kag upud sa iya mga anak; Ini nagkaon sang iya kaugalingon nga hungit, kag nag-inum sa iya ilimnan, kag nagluko sa iya sabak, kag nangin subong sa iya sang isa ka anak nga babayi. Karon may nag-abut nga manlalagaw sa tawo nga manggaranon, kag nahilak siya magkuha sa iya kaugalingon nga panong kag sa iya kaugalingon nga kabakahan, nga ihawon tungud sa manlalakat nga tawo nga nag-abut sa iya, kondi ginkuha niya ang cordera sang tawo nga imol, kag gin-ihaw ini tungud sa tawo nga nag-abut sa iya.” (2 Samuel 12:1-4)

Kon si David wala nagsalumsalum sang tama kadalum sa pagkaunudnon basi kon naintiyendihan niya ang kahulugan sang parabola: Siya ang manggaranon nga tawo. Ang imol nga tawo amo si Urias ang Hethanon, karon patay na. Ang iya katigayunan amo lamang ang “isa ka diyutay nga cordera”—si Batseba.

Ang sa sadtong Hudiyo nga pamatasan amo ang pagpatay sang pinatambok nga tinday nga baka ukon karnero agud sa pag-abiabi sang bisita. Imbis nga magkuha sa iya kaugalingon panong sang kabakahan, ginkawat sang manggaranon ang isa ka karnero ukon cordera sang imol nga tawo. Sa panghitabo paagi sa pagpadapat, si David may madamo matahum nga mga asawa, bisan pa sina ginkuha pa gid niya si Batseba kay Urias.

Niyan nagdabdab ang kaakig ni David batok sa tawo; kag nagsiling siya kay Natan, “Sa nagakabuhi ang Ginoo, ang tawo nga nakahimo sini takus sa kamatayon; kag ulian niya ang cordera sing apat ka pilo, bangud nga naghimo siya sini nga butang, kag bangud nga wala siya sing kaawa.” (2 Samuel 12:5-6)

Ngaa bala naugot gid si David? Ang iya panan-aw sang katarungan natampalas, apang bisan pa sadto napakyas siya sa paghimo sang kaugalingong pang-inoino kag padapat. Sa pagkawalay pagtalupangud, nagbungat kag nagpahamtang siya sang iya kaugalingong hukum ukon silot. Ang grasya sang Dios lamang ang makahalili sa silot sang kamatayon (Exodo 21:14; Levitico 20:10). Imbis silot sang kamatayon ang Ginoo magagamit sang apat ka pilo nga kapang-ulian subong ang talaksan para sa pagdisiplina kay David. Ang Dios nagkastigo kay David labaw sa kon ano ang nasulat sa Mga Salmo 38. Sa madugay ka nga magpabilin sa gowa sang pakig-upod, labaw pa ka mataas ang bili nga pagabayaran mo.

Si Natan nagsiling kay David, “Ikaw amo ang tawo!”. (2 Samuel 12:7a)

Ang kamatuuran naghampak kay David subong sang linti ukon kilat. Apang sa wala pa siya makasabat si Natan nagpadayon:

“Amo ini ang ginasiling sang Ginoo, ang Dios sang Israel. ‘Ako naghaplas sa imo nga hari sa Israel, kag ginluwas ko ikaw sa kamut ni Saul, kag ako naghatag sa imo sang balay sang imo agalon kag sang mga asawa sang imo agalon sa imo sabak, kag naghatag sa imo sang balay sang Israel kag sang Juda; kag kon *ini tama pa* ka diyutay, ako nagdugang kuntani sa imo sang amo kag amo nga mga butang. (2 Samuel 12:7b-8)

Si David ginpili nga hari sa Israel paagi sa grasya sang Dios, indi tungud sang iya hamili nga mga kasarang. Ginpalabay na ini sang Dios, indi kay David. Ang tanan nga may ara si David amo ang pagkamatinahuron sa grasya sang Dios. Sa amo man ini ang matuud para sa aton tanan. Ang tanan nga naangkon ta, bisan ano nga pakamaayo sa kinabuhi, amo ang

pagkamatinahuron sa grasya sang Dios.

“Ngaa bala nga gintamay mo ang pulong sang Ginoo, sa paghimo sang malaut sa iya itololok? Ginpatay mo sa espada si Urias nga Hethanon, kag ginkuha mo ang iya asawa nga mangin asawa mo, kag ginpatay siya sa espada sang mga anak ni Amon. Busa karon ang espada indi mabulag nga mas-a sa imo panimalay, bangud nga gintamay mo ako, kag ginkuha mo ang asawa ni Urias nga Hethanon nga mangin-imo asawa.” (2 Samuel 12:9-10)

Paagi sa iya makasasala nga mga kalihukan si David “nagtamay” sa kabubut-on sang Dios. Ang Dios nagpahamtang sang disiplina kay David: Ang kapintas magasamok sa iya pamilya sa palaabuton nga mga tinuig.

“Amo ini ang ginasiling sang Ginoo, ‘Yari karon, magabangon ako sing malaut batok sa imo gikan sa imo kaugalingon nga panimalay; kag kuhaon ko ang imo mga asawa gikan sa imo mga mata, kag ihatag sa imo abyan, kag siya magahulid sa imo mga asawa sa dayag sini nga adlaw. Kay ginhimo mo ini sa tago; apang himoon ko ini sa atubang sang bug-os nga Israel, kag sa dayag sang adlaw.’” (2 Samuel 12:11-12)

Ang mga sala ni David ginhimo sa tago, apang ang iya disiplina mahitabo sa dayag. Ang tanan nga Israel mangin saksi. Si David mismo sa iya kaugalingon nagbungat sa pagpahamtang sang iya disiplina sa bersikulo 6. Ang Dios magasilot sa iya sa apat ka pilo sa iya “kaugalingong panimalay.”

Ang ikaduhang Samuel 12:13 nag-umpisa sa diin si David nagbiya sa Mga Salmo 38:18. Si David bala nagsiling, nagakasubo ako tungud sang akon nahimo kag naghinulsul sa kada sala; pasaylohon Mo bala ako? Wala gid! Talupangda kon

ano ka piho ang panumbalik ni David.

Si David nagsiling kay Natan, “Nakasala ako batok sa Ginoo.” Kag si Natan nagsiling kay David, “Ang Ginoo man nagsikway sa imo sala; dili ka mapatay.” (2 Samuel 12:13)

Ang Dios sa gilayon nagpatawad kag nagkalimot sa mga sala ni David. Atong mga nag-agi nga mga sala wala na nagpabilin kay David sa pagpakig-upod sa Dios. Kinahanglan indi na gid sa liwat mabatyagan ni David ang mapintas nga sala kag maharuson nga kabalaka nga iya ginpahayag sa Mga Salmo 38. Sa gahum sang Pulong sang Dios atong mga sala mga napanas na. Ang matublag ang tanlag tungud sadtong mga sala sa liwat magadugang ukon magahimo sang lain nga sala—ang pagsalikway sa talagsahong kasangkapan sa grasya sang Dios sang panumbalik.

Ang diosnong kapatawaran indi gid nagaagad ukon nagasandig sa aton mga balatyagon, ang aton kahimtang sa sala, ukon bisan pa sang aton pagtoo. Ang kapatawaran nakasandig sa saad sang Dios agud sa pagpanas sang mga sala sa tion nga hinganlan ta ini sa Iya. Agud matilawan ukon maagihan ang pagbag-o liwat sang pakig-upod kag paglikaw sa lit-ag sang sala, kinahanglan may pagsalig ta nga ang Dios nagpatawad kag nagkalimot sang aton mga sala kag niyan nalimpyohan kita “sa tanang pagkadimatarong.” Niyan kita, man, makapakig-ambit sa pagdayaw sa Dios ni David.

Bulahan siya nga ang iya paglalis ginpatawad,
Nga ang iya sala gintabonan!
Bulahan ang tawo nga wala ginapasangti sang
Ginoo sang kalautan,
Nga sa iya espiritu walay limbong. (Mga Salmo 32:1-2)

Ang mga sala ni David hingpit nga ginpatawad. Ang nabilin

sa disiplina ni David ginpatuman pinaagi sa mga sakup sang iya kaugalingon nga pamilya. Si David nagbayad sang apat ka pilo tungud sang iya mga sala:

1. Ang bata nga natawo tungud sang panghilawas ukon pangbabayi napatay (Samuel 12:14-15).
2. Si Amnon, ang anak ni David nga lalaki, naglugos kay Tamar ang anak ni David nga babayi (2 Samuel 13:1-14).
3. Ginpatay ni Absalom si Amnon agud sa pagtimalos para kay Tamar (2 Samuel 13:22-29).
4. Si Absalom, ang pinakahinigugma nga anak ni David, nagpanguna sa pungsudnon nga pag-alsa batok sa iya amay (2 samuel 15-18).

Ang iya disiplina sa kinaulihian natapos sa 2 Samuel 18:33 sang nabatian ni David ang pagkamatay ni Absalom.

Kag sang naglakat siya, nagsiling siya, “O anak ko nga Absalom, anak ko, anak ko nga Absalom! Kabay pa kuntani nga ako napatay tungud sa imo, O Absalom, anak ko, anak ko!” (2 Samuel 18:33*b*)

Sang nabatian ni David ang mga balita sa pagkamatay ni Absalom, nakibot kag daw mapunaw siya sa sakit sang nawala sa iya. Ang mga disiplina tungud sang iya mga sala natapos na gid. Ang apat ka mga bahin ginpalambot sa sulud sang kalawigon sa lapit kinse ka tuig. Kon ang iya disiplina nagahin sa isa lamang ka tion basi wala siya makalampuwas ukon wala na siya mabuhi.

Bisan pa nga ang disiplina ni David tama ka bug-at, tungud kay nakapanumbalik siya ang iya pag-antos nangin pagpakamaayo. Si David espirituhanong naglambo sa sulud sini nga mga tinuig. Nakatoon kag nahanas siya sa pagsandig sa Ginoo sa pinakamalaut kag masubo nga mga kahimtangan. Ang madamo

nga mga tolon-anan nga naton-an ni David mga nasulat kag natipigan sa Mga Salmo nga siya ang tagsulat sa panahon sang pag-alsa kag pagbatok ni Absalom sang nadula niya ang tanan kag nahimong isa ka layas ukon nagpalagyo. Paagi sa pagpabilin sa pakig-upod si David nakasarang sa pagpahagurus sa iya espirituhanong paglambo nga naghulagway sa pasikaran kag balaod sang maldisyon nga nabaylo sa pakamaayo.

ANG TULUMANON SANG DIOSNONG PAGBANSAYBANSAY

Ang makalilisang nga kaagi ni David sa panghitabo kay Batseba nagahulagway sang pilas sang diosnon nga pagdisiplina. Ang ikadose nga kapitulo sang Mga Hebreo nagapasidaan sa aton sa indi pagkalimot ukon sa paghinumdum sang pagkatinuud kag mga dalangatan sa pagdisiplina sang Dios.

Kag nalimutan bala ninyo ang laygay nga nagapahanumdum sa inyo subong sa mga anak?

“ANAK KO, DILI PAGTAMAYA ANG [pagbadlong] DISIPLINA
SANG GINOO,

UKON MAPUNAW KON SILOTAN KA NIYA. KAY ANG
GINAHIGUGMA SANG GINOO GINADISIPLINA
[ginapasidan-an] NIYA,

KAG GINAHAMPAK ANG TAGSA KA ANAK NGA GINABATON
NIYA [tama kabug-at nga disiplina].” (Mga
Hebreo 12:5-6)

Agud nga mangin madaugon, ang manughampang sang basketbol kinahanglan magahampang sa sulud sang nahan-ay nga mga utlanan. Sang ang kuymi ukon manughukum naghuyup sang pito sang ang manughampang naglapak pagowa sa utlanan, ang Dios naghuyup sang pito paagi sa pagpahamtang sang disiplina sang ang tumuluo naglapak pagowa sa utlanan pinaagi sa sala.

Ang Dios nagaumpisa sang disiplina sa pagpahinumdum agud sa pagbadlong sang tumuluo sa iya pagkaunudnon kag pag-awhag sa iya agud magpanumbalik. Kon ang tumuluo magpadayon sa pagkaunudnon, “TALUPANGDA ANG DISIPLINA SANG GINOO,” Ang Dios nagapabug-at sang silot. Luwas kon ang panumbalik magamit ining tama kabug-at nga disiplina mahimong disiplina tubtub sa kamatayon, ang sala nga ikamatay (1 Juan 5:16).

Ang masiluton nga kalihukan sang Dios indi gid madaogdaugon ukon mapatuyangon. Ang Dios kanunay matarong kag patas. Ang diosnong disiplina amo ang kinahanglanong bahin sa pagbansaybansay nga tulumanon sang Dios para sa tumuluo sa harianon nga pamilya. Ang disiplina sang Dios ining duha mga pagpamatuud sang aton pagkaanank (Juan 1:12) kag ang pagpasungdayag sa gugma sang Dios para sa aton bisan pa nga kita ara sa pagkaunudnon.

INDI PAGPAKYASA ANG GRASYA SANG DIOS

Tungud sa disiplina kinahanglan nga magbatas kamo. Ang Dios nagakabig sa inyo subong nga mga anak; kay sin-o bala ang anak nga wala ginadisiplina sang *iya* amay? Kon wala kamo ginadisiplina, diin ang tanan umalambit, niyan mga onon kamo kag indi mga anak, Labot pa, may mga ginikanan kita nga dutan-on sa pagdisiplina sa aton kag ginatahud ta sila. Indi bala kita magpasakup sing labi pa sa Amay sang mga espiritu kag magkabuhi? Kay sila nagdisiplina sa aton sa malip-ot nga tion sa luyag nila, apang Siya *nagadisiplina* sa kapuslanan *ta*, agud nga mangin-umalambit kita sang Iya pagkabalaan [pagkamatitud-anon]. (Mga Hebreo 12:7-10)

Ang maalam, mahigugmaon nga mga ginikanan nagadisiplina sang ila mga kabataan agud sa pagbansaybansay

sa ila para sa hustong pagpaanad sa kinabuhi subong mga hamtong. Pinaagi sa disiplina ang mga kabataan makatoon sang pagpaubus, pagtahod sa awtoridad ukon taggahum, matudloan, kag may katuyoan—kinahanglanon kaayo nga mga kinaiya para sa paghamtong. Subong sa pagdisiplina sang ginikanan nagaandam sa mga kabataan para sa tawhanong pagkahamtong, ang disiplina sang Dios nagaandam sa mga tumuluo para sa espirituhanong pagkahamtong. Kaupod ang espirituhanong pagkahamtong ang tumuluo makahimo sa pagdumala sa mga pagbaylobaylo sa kinabuhi.

“Kag magkabuhi” nagakahulugan nga kon magapanumbalik kita nagapadayon ta sa paglambo sa Kristohanon nga kinabuhi. Nagalawig ang panahon ta sa pakig-upod, labaw nga makatoon kag makahimulus ta sa panudlo sang Bibliya. Samtang nagatubo kita sa pagkaespirituhanon ang aton kasarang sa pagkinabuhi kag pakamaayo nagadugang kag ang aton kinabuhi nagakatahum kag nagamanggaranon.

Agud “mangin-umalambit sang Iya pagkabalaan” nagalikup sa bilog nga balangaw sang paglambo padulong sa espirituhanong paghamtong sa Kristohanong kinabuhi. Ang Dios nagadisiplina sa aton agud sa pagkabig sang aton pagpatalinghog ukon pagpamati kag agud sa pagdala sa aton pabalik sa pagkamatuud. Sa makaisa ukon sa higayon nga nagpunting kita magapanumbalik, makabawi, kag magpadayon.

Ang tanan nga pagdisiplina sa malip-ot nga tion daw masakit sa baylo nga makalipay; sa ulihi nagapatubas ini sing madaiton nga bunga sang pagkamatarong sa mga nahanas sa sini. (Mga Hebreo 12:11)

Ang silot masakit, indi gid makapahamuut. Ang disiplina ginplano para sa pasabdong kag pagbansaybansay. Ang bata nga wala gid nasabdong magatubo nga mabatukon, masubo, nalingaw sa kaugalingon nga idaran nga indi matarong ukon wala

maangay sa kinabuhi. Apang, ang bata nga nahanas sang husto may madakong higayon nga mahan-ay kag mapahamutang sa kinabuhi. Ang mga tumuluo nga nagasabat sa diosnong disiplina paagi sa panumbalik mga napun-an sang Espiritu, kag may kasarang para sa espirituhanong pagkahamtong kag ang 'labing dako nga grasya' mga pakamaayo sang espirituhanong kinabuhi (Santiago 4:6).

Busa bayawa ang nagapamuypuy nga mga kamut kag ang maluya nga mga tuhud pabakura [panumbalik], kag maghimo sing mga banas nga matadlong sa inyo mga tiil, agud nga ang piang indi magliw-as kondi hinonoo mag-ayo. Tinguhaa ninyo ang pagpakighidait sa tanan nga tawo, kag ang pagkabalaan nga sa wala ini walay tawo nga makakita sang Ginoo. (Mga Hebreo 12:12-14)

Pagpalig-on sa nagapamuypuy nga mga kamut kag maluya nga mga tuhud kag pagtadlong sang mga banas amo ang mga kapulong para sa panumbalik nga nagadangat sa pagpuno sang Balaan Espiritu, ang ginahalanan sang espirituhanong kalig-on. Ang panumbalik nagabaylo sa imo halin sa kaluyahon sang pagkaunudnon padulong sa kalig-on sang nauli ukon nabalik nga espirituhanong kinabuhi. Ang espirituhanong kinabuhi maayo tungud kay ang pagmaldisyon nabaylo sa pakamaayo. Ang kaluyahon sang maldisyon sa idalum sang disiplina mahimong ang kalig-on sang pag-antos tungud sang pagpakamaayo.

Ang isa ka kinaulihian nga pamadlong nahanungud sa disiplina ara sa bersikulo 15.

Tatapa nga walay isa nga makulangan sang bugay sang Dios; nga walay "gamut sang kapaitan" nga mag-ulhot kag magtublag sa inyo, kag bangud sini madagtaan ang madamo. (Mga Hebreo 12:15)

Ang pipila ka mga tawo nagasabat sa disiplina halin sa Ginoo nga may kaupod nga kapaitan kag nagapadayon sa kapaitan. Nahimo sila nga mga balabag, masulub-on nga mga tawo nga mga balabag sa ila kaugalingon nga espirituhanong pagtubo kag sa espirituhanong kinabuhi sang iban. Indi na gid sila makabawi kag mahimong hanas sa grasya sa liwat, luwas kon maintiyendihan nila ang matuud nga katuyoan sang disiplina.

Ang Dios nagsangkap sa tumuluo sang hingpit nga kasulbaran para sa sala. Sa umpisa sang tion nga naluwas kita ang Dios kanunay nagpatigayon ukon nagdumala sa aton paagi sa grasya. Nagadisiplina Siya paagi sa grasya; nagapatawad Siya paagi sa grasya; nagapakamaayo Siya paagi sa grasya. Ang panumbalik amo ang kahugpungan sang grasya.

Ang panumbalik amo ang labing yano pero ang pinakadimatoohan nga panghunahuna sa espirituhanong kinabuhi. Ang pagkamasayon ukon pagkahamugaway sa diin hinganlan ta ang aton mga sala kag mga ginpatawad sang Dios nagapahanumdum sang Iya walay katumbas nga grasya. Ang panumbalik nagasumpo sang sala kag nagahatag agihanan sa gahum sang Dios. Sa punta sang aton mga tudlo amo ang yabi nga magaabri sang pamaagi sa Kristohanon nga kinabuhi. Sa pagkapyot sa panumbalik amo ang pag-abri sa ganhaan padulong sa talagsahon nga espirituhanong kahilwayan nga ginatanyag sa grasya sang Dios sa kada tumuluo ni Jesu-Kristo. Indi pagpakyasa ang grasya sang Dios; ang grasya sang Dios indi gid magpakyas sa imo. Panumbalik kag magpadayon!

Pulongnanan sang Talagsahong mga Pamulong

kasangkaron sang kalig-on ukon kabakod Ang kasangkaron sang makasasala nga kinaiya sa diin nagahimo ukon nagapamunga sang tawhanong kaayo ukon patay nga mga binuhatan. Tan-awa ang **tawhanong kaayo**.

kasangkaron sang kaluyahon Ang kasangkaron sang makasasala nga kinaiya sa diin nagatintal sa tumuluo padulong sa kaugalingong sala. Ang tintal mahimong sala lamang kon ang kabubut-on [ang pagpili kag pagbuut] magapaidalum ukon magauyon sa tintal.

pagkaunudnon Ang hingpit nga kahimtangan sang pagkaara sa gowa sang pakig-upod sa Dios tungud sang wala natuad nga sala sa kinabuhi. Sa pagkaunudnon nawala sang tumuluo ang pagpuno sang Balaan Espiritu kag ang makasasala nga kinaiya amo ang nagadumala sa kinabuhi. Kabaliskarang-pulong: **pagkaespirituhanon**.

kinadinang-pagpakasala ukon nagatararabid nga pagpakasala Ang padulngan ukon dangatan sa pag-uyon ukon pagtugot sang nag-agi nga tampalas ukon kasakit ukon sala agud maghimo sang madamo pa ukon dugang pa nga mga sala. Subong ang isa ukon madamo pa nga mga sala nahimo sa nag-agi nga mga sala ang mangguguba nga pagsunudsunud nabuklad.

pagtuad Ang sugo sa kada tumuluo nga sa yano paghingalan, pagsambit, pag-angkon ukon pagkilala sa mga sala sa kinaugalingon lamang didto sa Dios nga Amay (1 Juan 1:9)

diosnong kaayo Ang Kristohanong pangalagad ukon binuhatan nga nahimo sang tumuluo nga napun-an sang Balaan Espiritu. Kabaliskarang-pulong: **tawhanong kaayo**.

pagpuno sang Balaan Espiritu Ang hingpit nga kahimtangan sang pagkaara sa pakig-upod sa Dios nga ginsugo sa kada tumuluo sa panahon sang Simbahan; ang higayon agud gamiton ang gahum sang Dios agud sa paghimo sang Kristohanong kinabuhi. Ini nga kahimtangan mahimong madula pinaagi sa pagpakasala, apang mabawi pinaagi sa kinaugalingon ukon sa tago lamang nga paghinganlan ukon pagkilala kag pag-angkon sang mga sala didto sa Dios nga Amay.

grasya Ang libre nga gasa sang indi takus nga kalooy sang Dios; ang tanan nga hilway ang Dios sa paghimo para sa katawhan sa talaksan sang pangluwas nga binuhatan ni Jesu-Kristo didto sa krus. Ang katawhan pinaagi sa iya kaugalingong binuhatan indi gid makatuman ukon makahimo sang pahibalo ukon kalooy sang Dios.

tawhanong kaayo Ang maayong mga binuhatan nga nahimo sa idalum sa pagdumala sang makasasala nga kinaiya. Ang tumuluo nga may wala natuad nga sala sa iya kinabuhi indi espirituhanon kondi unudnon (nadumalahan sang makasasala nga kinaiya). Ang maayong mga binuhatan sang unudnon nga Kristohanon mga walay kalainan kay sa mga maayong mga binuhatan nga nahimo sang ditumuluo kag wala sing espirituhanong bili. (Kabaliskarang pulong: **diosnong kaayo**)

pagpuyo sang Balaan Espiritu Ang dumalayon nga kahimtangan nga naangkon sa tion sang kaluwasan sang kada tumuluo sa panahon sang Simbahan sa diin nagbaylo sang lawas sa isa ka simbahan ukon templo para sa nagkadungan nga pagpuyo ni Jesu-Kristo.

pagkamatinud-anon sang Dios Ang katinguban sang diosnong mga kinaiya sang pagkamatarong kag sang katarungan ukon pagkamaghuhukum agud sa pagtukod sang pagkabalaan sang Dios; ang kabug-osang sang diosnong pagkahingpit.

kasangkapan sa grasya Ang bug-os nga kasangkapan sang Dios sa kada lawasnon kag espirituhanong kinahanglanon sang kada tumuluo walay sapayan sang ila espirituhanong kahimtangan. Ang kasangkapan sa grasya nagatipig sa tumuluo nga buhi, nagaaman sang palaagihan sa pagsulud sang panudlo sa Bibliya, kag nagapasarang sa iya nga magtubo sa pagkaespirituhanon sa kalibutan sang yawa.

pagkahibalo sa tanan Sa tukma nagakahulugan “nakahibalo sa tanan” kag nagahulagway sa kinaiya sang Dios sang bug-os nga kahibalo sang tanan nga mga butang, lakip ang tinuud nga ara kag ang mahimong nag-agi, sa karon, kag palaabuton nga mga panghitabo.

parabola ukon paanggid Ang manubo, tinumotumo nga saysay sa diin nagahulagway sang tilindugan sa panudlo sang Bibliya.

mausikon Ang dungol wala sing panghunahuna kag mapatuyangon mawaldasong tawo.

sala Bisan ano nga panghunahuna, pamulong, ukon dayag nga kalihukan nga nagasupak sa kinaiya kag mga talaksan kag sulundan sang Dios.

makasasala nga kinaiya Ang hingpit nga bahin sang kada tawo sa diin nagapuyo sa gagmay nga bahin sang tawhanong lawas. Ang makasasala nga kinaiya kinaunahan nga naangkon ni Adan sa iya pagkahulog sa sala kag sunud sina ginpaalinton

sa kaliwatan pinaagi sa lalaki padulong sa tanan nga katawhan pinaagi sa pagpanganak. Ang sangputanan pareho nga espirituhanong kamatayon kag ang bug-os nga pagkatampalasan ukon pagkamahigko sang tanan nga katawhan, wala labot si Jesu-Kristo. Ang makasasala nga kinaiya nasangkapan sang kasangkaron sang kalig-on ukon kabakod, ang kasangkaron sang kaluyahon, mga palakat padulong sa pagkabalaodnon, ukon mga palakat nga mga pagsupak sa balaod [mga malaway nga mga binuhatan] kag mga sulundan sang kaibog.

espirituhanong kamatayon Ang pagkahamulag sa Dios. Si Adan gintuga nga buhi sa lawas kag espiritu. Sang si Adan nakasala, namatay siya sa espiritu. Ang pagpaangkon sang silot sa kinaunahan nga sala ni Adan sa nahulma nga paranublong makasasala nga kinaiya sa tion sang pagkabun-ag nagdangat sa kada tawo nga matawo nga buhi sa lawas, apang patay sa espiritu.

pagkaespirituhanon Ang hingpit nga kahimtangan sang pakig-upod sa Dios pinaagi sa paggamit sang panumbalik kag ang nasangputang pagpuno sang Balaan Espiritu. (Kabaliskarang-pulong: **pagkaunudnon**)

butang nga ginadili (taboo) Ang pagdili sa walay katarungan nga ginapahamtang sang hinimbahon ukon makatilingbanong pundok. Ang mga butang nga ginadili indi amo ang talaksan para sa pagbanabana sang sala.

Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios Isa ka binatang nga sa teyolohiyang pamulong nagapakilala sa Dios subong isa sa kinaiya apang may tatlo ka katupong, parehong walay kinutuban ukon walay katapusan, kag pareho nga walay sinugdan kag walay katapusan nga mga persona: Dios nga Amay, Dios nga Anak, kag Dios Balaan Espiritu.

Tutulan sa Balaan nga Kasulatan

DAAN NGA KATIPAN

GENESIS		11:15.....	50
3:2-3	2	11:16-17.....	50
3:6-8	2	11:18-21.....	51
EXODO		11:22-24.....	51
21:14.....	59	11:25.....	51
25:21-22	28	11:26.....	52
LEVITICO		11:27	52
20:10.....	59	12:1-4	58
26:11-12.....	28	12:5-6	58
1 SAMUEL		12:6.....	60
13:14.....	42	12:7.....	59
16:7.....	21	12:7-8	59
2 SAMUEL		12:9-10	60
11.....	42	12:11-12.....	60
11:1.....	43	12:13.....	60,61
11:2.....	44	12:14-15	62
11:3.....	45	13:1-14	62
11:4-5.....	45	13:22-29	62
11:6-7.....	46	15-18	62
11:8.....	47	18:33.....	62
11:9.....	47	NEHEMIAS	
11:10-11	48	1:6.....	36
11:12-13.....	49	MGA SALMO	
11:14.....	49	32:1-2	61
		32:3.....	54
		32:3-4	54

32:5.....	36	6:18.....	26
38.....	59,61	6:19.....	26
38:1-2	53	8:13.....	10
38:3-6	53	28:13.....	36
38:7-8	54		
38:9-10	54		
38:11.....	55		
38:12-14	55		
38:15-17	56		
38:18.....	36,56,60		
51:3-4	36		
51:4.....	32		
91:1.....	28		
103:12.....	38		

ISAIAS

41:10.....	10
43:25.....	4,38
64:6.....	13

DANIEL

9:4.....	36
----------	----

MGA HULUBATON

6:16.....	24
6:17.....	25

BAG-ONG KATIPAN

MATEO		1 MGA TAGA-CORINTO	
7:1-5	15	3:1.....	21
		3:1-3	20
LUCAS		3:2.....	22
15:11-32.....	34	3:3.....	23
15:18.....	34	3:12-15	13
15:19.....	34	3:16.....	27,28
15:20.....	35	6:19.....	28
		11:28.....	39
JUAN		11:28-32.....	39
1:12.....	21,64	11:29.....	39
10:28.....	17	11:30.....	39,40
14:19-20	28	11:31.....	36,39,41
16:7.....	28	11:32.....	40
17:22-23	28	15:22.....	3,17
MGA BINUHATAN		2 MGA TAGA-CORINTO	
13:22.....	42	3:17-18	28
16:31.....	4	5:14-15	3
		5:19.....	3
MGA TAGA-ROMA		5:21.....	4
3:23.....	8		
4:3-5	4	MGA TAGA-GALACIA	
5:8.....	3	5:19-21	11,19
5:12.....	3	5:22-23	20
6:6.....	8		
6:12.....	8	MGA TAGA-EFESO	
7:8-20	7	2:8-9	4,17,22
7:14.....	8,15	4:22.....	7
7:15.....	6	5:18.....	19,28
7:17.....	7		
7:18.....	8	MGA TAGA-FILIPOS	
8:3-4	7	3:6.....	37
8:10.....	28	3:13.....	37
8:38-39	16,17,19	3:14.....	38
		4:6.....	10

MGA TAGA-TESALONICA

4:14..... 40

MGA HEBREO

6:1..... 12

9:5..... 28

11..... 42

12..... 63

12:1..... 42

12:5-6 63

12:6..... 38

12:7-10 64

12:11..... 65

12:12-14 66

12:15..... 37,66

SANTIAGO

3:5-6 11

4:6..... 66

1 PEDRO

1:4-5 18

2:5..... 31

2:9..... 31

2:22..... 8

2:24..... 3

4:17..... 36

I JUAN

1:8..... 2,9

1:9..... 19,29-31,33,41,68

1:10..... 2,9

2:1..... 30

2:2..... 3

2:11..... 10

5:16..... 40,64

**PUNOAN NGA MGA LIBRO NI R. B. THIEME, JR.
GINPASALIG NGA PAGPASUNUD**

The Plan of God

The Trinity

Slave Market of Sin

The Barrier

Rebound & Keep Moving

Isolation of Sin

The Faith-Rest Life

God the Holy Spirit vs. The Sin Nature

Mental Attitude Dynamics

Heathenism

Divine Guidance

Prayer

Witnessing

The Prodigal Son

Ang panudlo sa Bibliya, ang kabilogan sang panudlo nga ginkuha pinasubay sa pulong nga pagsaysay sang Balaan nga Kasulatan, nga amo ang sulundan kag talaksan para sa espirituhanong kamatuuran. Ang pagtoon sa Bibliya nagasangkap sang espirituhanong pagkaon para sa Kristohanon. (Mateo 4:4).

Ang pagkamahinungdanon sang panudlo sa Bibliya indi gid mahimong pasobrahan pagpatin-aw (Mga Salmo 138:2). Ang Dios nagamando sa Kristohanon sa pagbalhin ukon pagbaylo sang hunahuna [sa kalag] (Mga Taga-Roma 12:2). Ini nga pagbalhin nagakinahanglan sing adlaw-adlaw nga pagbag-o sang hunahuna ukon pang-inoino pinaagi sa pagtoon kag paghimulus sa Pulong sang Dios (2 Mga Taga-Corinto 4:16; Mga Taga-Efeso 4:23).

Sa madamo nga mga tinuig ang sa pagtolon-an nga mga klase sa Bibliya nga gintudlo ni R. B. Thieme, Jr., nagsangkap sang adlaw-adlaw nga espirituhanong pagkaon para sa iya katilingban. Ang mantalaan [mga libro], DVDs, kag MP3 CDs andam sa walay bayad ukon katungdanan. Ang basahon-talaan ukon katalogo Sa Pagtolon-an nga mga Pagtoon sa Bibliya igasangkap sa tion nga pangayoon.

R.B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES

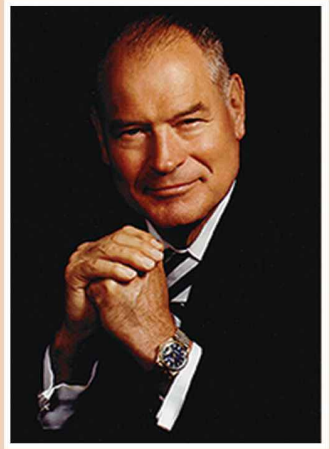
P.O. BOX 460829

HOUSTON, TEXAS 77056-8829

www.rbthieme.org

713-621-3740

ROBERT B. THIEME, JR. (1918-2009), nagpabilin nga makahuluganong tingog sang Pagkakristohanon sa bilog nga kalibutan. Ang iya mapisanon kag mahagoon, kabatbatan nga pagpanudlo nakatukod sa kinaunahan nga mga pinulongan sang Balaan nga Kasulatan sa kapawa sang masaysayon nga kabilogang kahulugan sa diin ang Bibliya ginsulat. Ang iya pagpamag-o nga pamaagi sang kapulungan, mga panghulagway, kag bibliyanhon nga mga pagpamatuud matin-aw nga nagapahibalo sang masaligan nga mga kamatuuran sa Pulong sang Dios. Si Thieme may pinatik sa plaka sang sobra sa onse ka libo ka oras sang mga wali kag nagmantala sang sobra sa isa ka gatos ka mga libro nga bastante ukon puno sang mga bersikulo sa Bibliya.

Panghulagway ni Robert Becker

Si Thieme naggradwar sa Unibersidad sang Arizona (Phi Beta Kappa) kag Dallas Theological Seminary (summa cum laude). Ang iya mga pagtoon sa seminaryo nauntat tungud sang katungdanan sa serbisyo sa militar sang Ikaduha nga Gira sa Bilog nga Kalibutan panahon sa diin ginpataas siya sa ranggo sang lieutenant colonel sa United States Army Air Corps. Pagkatapos sang iya buluhaton sa paggradwar sang 1950, nahimo siya nga pastor sa simbahan sang Berachah sa Houston, Texas. Ang iya dako nga kahanasan sa Griyego, Ebreyo, teyolohiya, kasaysayan, kag pagpanuki ukon pangusisa sang mga teksto nagsangkap sa katukuran ukon sadsaran para sa may tama kadako nga katungdanan niya sa kinabuhi sang pagtoon kag pagtudlo sang Pulong sang Dios. Si Thieme nag-untat subong pastor sa simbahan sang Berachah pagkatapos sang singkwentay tres ka tuig sang matutum nga pagpangalagad.

PANUMBALIK amo ang yabi nga nagaabri sa Kristohanon nga
kag
MAGPADAYON! pamaagi sang pagkinabuhi. Pagkatapos sang kaluwasan ang makasasala nga kinaiya nagapabilin nga isa ka walay kalooy nga kaaway, nagatintal sa tumuluo nga magpakasala kag magakinabuhi sa pagkaunudnon. Kon ang tumuluo makasala, ang pakig-upod sa Dios maguba, ang pagpuno sang Balaan Espiritu mawala sa sulud sina nga panahon, kag ang espirituhanong paglambo mauntat.

Ang panumbalik amo ang pinakayano apang ang labing indi matoohan nga panghunahuna sa espirituhanong kinabuhi. Ang panumbalik nagabuntog sang sala. Ang sayup, kaakig, paghinulsul sa nag-agi nga mga kapakyasan mawala sa pagkahibalo nga ang Dios nagapatawad kag nagakalimot sa tanan nga nag-agi nga mga sala. Ang panumbalik amo ang aton agihanang agud makasulud sa mahanuut nga pakig-upod sa Ginoo, ang ganhaan padulong sa diosnong gahum sa aton mga kinabuhi, ang aton lisensya ukon katugotan agud makapangalagad sa Ginoo. Ang panumbalik nagaabri sang ganhaan padulong sa katingalan kag talagsahong kahilwayan nga ang grasya sang Dios nagatanyag sa kada tumuluo ni Jesu-Kristo.